

LETO XV. Številka 27

Jesenice, 7. julija 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Seja delavskega sveta TOZD talilnic

Osebni dohodek v zadnjih treh letih

Glede na to, da so osebni dohodki že v prvih mesecih letošnjega leta dosegli predvideno višino, ki je znašala vključno z obratom družbene prehrane 2.261 din na zaposlenega in zaenkrat ne kažejo možnosti nadaljnjega povečanja, se večkrat pojavljajo pripombe na nivo, ki ga dosegajo posamezni obrati. Konkretne pripombe se nanašajo največkrat na posamezne elemente, ki imajo vpliv na višino OD čes, da ne dosegajo vsaj poprečne višine kot npr.: faktor učinka, stimulacija za operativni program itd.

Čeprav obstojajo različni mesečni in letni pregledi o gibanju OD, želimo s to informacijo prikazati, kako smo se z osebnim dohodkom gibal v letu 1971 in 1972 ter letos. To obdobje smo izbrali tudi zato, da vidimo razlike med delovanjem prejšnjega sistema nagrajevanja (l. 1971), kombinacijo obeh sistemov (l. 1972) in 5 mesecev l. 1973, kolikor so v tem trenutku pač dosegljivi podatki. Podatke črpamo iz treh tabel, ki prikazujejo gibanje za vsak obrat, vendar jih za splošno

informacijo podajamo v izvlečku.

Dругega preizkusa znanja iz vodenja delovnih skupin se je udeležilo 94,8% vseh vodij

V drugi polovici junija je kadrovski sektor po končanih seminarjih iz vodenja delovnih skupin organiziral še drugi preizkus, ki se ga je udeležilo presenetljivo visoko število vabljenih, in sicer kar 450 vodij od 477 vabljenih. S tem smo zabeležili še višji odstotek (94,3%) kot ob prvem preizkusu (86,5%). Zanimivo je, da je bila udeležba iz TOZD valjarne celo 100%, kar je nasploh redkost pri izvedbi kakršne koli akcije.

Značilnost gibanja OD za vso Železarno je v tem, da se delovni čas sicer počasi, vendar dosti vztrajno približuje normalnemu, t. j. 42-urnemu tedniku, osebni dohodek pa ima svoj trend naraščanja. S številkami izraženo je slika sledeča:

(Nadalj. na 6. str.)

Izpolnili so polletni družbeni plan

Po informacijah, ki smo jih tik pred zaključkom redakcije dobili na tehnološki pripravi dela, so svoje polletne obveznosti izpolnili oziroma presegli naslednji obrati:

- martinarna s 100,7 odstotki
- livarna s 106,8 odstotki
- valjarna blumingštek s 100% (po nepopolnih podatkih)
- profilarna s 113% (po nepopolnih podatkih)
- valjarna profilov s 112% (po nepopolnih podatkih)
- hladna valjarna s 103 odstotki
- žičarna s 99,9 odstotki.

Vsem sodelavcem v obratih, ki so izpolnili oziroma presegli polletni družbeni plan naše iskrene čestitke.

Podrobne podatke o izvršitvi junijskega in polletnega družbenega plana, bomo objavili v naši prihodnji številki.

Konstituantne seje delavskih svetov TOZD

V četrtek, 28. junija in v petek, 29. junija 1973 so bile konstituantne seje vseh štirih TOZD in skupnih služb. Na konstituantnih sejah, ki so jih sklicali predsedniki onovnih organizacij sindikata TOZD so obravnavali poročilo o rezultatih volitev, dne 15. junija 1973, osnutek statutarne sklepa, poročilo v. d. direktorjev TOZD o stanju TOZD in o njihovem poslovanju v prvih petih mesecih letošnjega leta, potem pa so izvolili predsednike delavskih svetov TOZD in kolektivne izvršilne organe ter razpisali delovno mesto direktorja TOZD in v ta namen imenovali razpisne komisije. Naše bralce želimo seznaniti z novimi predsedniki samoupravnih organov TOZD:

TOZD TALILNICE:

Predsednik delavskega sveta TOZD talilnice Jože OSVALD, asistent livarne, njegov namestnik pa je Anton MLAKAR z elektro peči.

Za predsednika odbora za gospodarstvo so izvolili Franca GOLBA z aglomeracije na plavžu, za namestnika pa Stanka PRISTOVA iz livarne.

Za predsednika odbora za dohodek in nagrajevanje so izvolili Miloša PISCANCA, dipl. inž. iz martinarne, za namestnika pa Vladimirja KLINARJA s plavža.

Predsednik odbora za delovno varnost bo Marko ZMITEK, asistent šamotarne, njegov namestnik pa tov. Milan KOGOVSEK s plavža.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Razgovor z dipl. inž. Alojzom Kalanom, novim predsednikom delavskega sveta Železarne

Složno in razumno usklajevanje medsebojnih interesov

Po formiranju temeljnih organizacij združenega dela in skupnih služb oziroma po temeljnem samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarne Jesenice, delavski svet Železarne, sestavljen iz delegacij TOZD in skupnih služb, prehaja v kvalitetno novo obdobje samoupravljanja v podjetju. Način odločanja o posameznih vprašanjih v delavskem svetu — z večino glasov vsake posamezne delegacije TOZD, ali s prehodnim soglasjem delavskih svetov TOZD in z večino glasov članov delavskega sveta — bo zahtevalo na eni strani izredno zavestno disciplino vseh članov delavskega sveta oziroma vseh delegacij, na drugi strani pa neposredno povezanost delegacij s samoupravnimi organi v TOZD. Seveda pa so spremenjene tudi vloge in naloge delavskega sveta pa tudi način dela. Novega predsednika delavskega sveta Železarne, dipl. inž. Alojza Kalana, smo v zvezi z vsem tem prosili za kratek razgovor, v katerem naj bi označil temeljne naloge, ki stojijo pred delavskim svetom. Naši prošnjiki se je odzval in nam takole odgovoril:

(Nadalj. na 2. str.)

Na zadnji konferenci Zveze komunistov Železarni koncem maja, je bil sprejet okvirni program dela Zveze komunistov Železarni, kot platforma za delovanje komunistov v podjetju v naslednjem obdobju. Kot rdeča nit se v programu vleče zahteva po krepitvi razrednega bivanja in vodilne idejnopolitične vloge Zveze komunistov. To je povsem razumljivo, kajti to je hkrati najpomembnejše področje boja za socialistično samoupravljanje, za prevzemanje odločilnih položajev delavskega razreda kot vodilne družbene sile, da resnično zagospodari nad vsemi pogoji in sredstvi družbene reprodukcije.

Seveda pa bo tak položaj Zveze komunistov v podjetju dosegla, če bo organizacijsko in kadrovsko utrjena, čvrsta, če bo razumela svoj družben položaj, svojo vlogo in naloge kot revolucionarna delavska avantgarda. Če bo spoznavala in spoznala vse tiste sile, ki so delovale in ki delujejo proti delavskemu razredu in njegovim interesom, proti samoupravnemu socialističnemu razvoju in vse tiste sile, ki ta razvoj pospešujejo.

Seveda pa bo delovanje slehernega komunista moralo biti na vseh področjih njegovega delovanja družbenopolitično angažirano, zavzeto in vsa njegova osebnost mora izžarevati odločnega borca za samoupravne socialistične odnose. Šele tak bo lahko resničen član delavske avantgarde in šele tak bo užival ugled med delavskimi množicami.

To pa hkrati pomeni odločen boj proti vsemu tistemu, ki je doslej slabilo idejnopolitično moč Zveze komunistov in jo poskušalo oddaljati od delavskega razreda. Ta boj se bo moral biti tako znotraj organizacije Zveze komunistov za očiščevanje in odstranitev vseh tistih posameznikov, ki so še sami nosilci ali okuženi z birokratskimi, drobno lastniškimi, dogmatičnimi, anarhičnimi, malomeščanskimi, liberalističnimi in drugimi težnjami, kot v vseh ostalih sredinah, kjer so te težnje in pojavi bolj ali manj še vedno prisotni.

Poleg teh pojavov znotraj organizacije, ki so slabili vodilno idejnopolitično vlogo Zveze komunistov, je bila Zveza komunistov predvsem v zadnjem obdobju pred 21. sejo predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, zaradi ne dovolj razvitega samoupravljanja in omejene ekonomske družbene ter politične moči delavskega razreda, izpostavljena močnim pritiskom birokratske in drobnolastniške stihije. Nosilci liberalističnih, malomeščanskih in anarhičnih konceptov o vlogi ZKJ, so Zvezo komunistov hoteli celo izriniti s prve fronte vsakodnevnega revolucionarnega političnega boja in družbenega odločanja. Šele na omenjeni seji, predvsem pa s pismom predsednika Tita in izvršnega biroja, smo se komunisti soočili z vsemi temi pojavi in nevarnostmi nadaljnjega vodenja Zveze komunistov ter zmanjševanja vloge delavskega razreda ter napovedali odločen boj proti vsem tem pojavom, boj za krepitev vodilne vloge delavskega razreda in za krepitev vodilne idejnopolitične

V boju za vodilno idejnopolitično vlogo Zveze komunistov

vloge delavske avantgarde Zveze komunistov.

Za bolj učinkovit boj komunistov za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma, ki ima globoko humanistično osnovo, za to, da delavski razred zagospodari nad vsemi pogoji in sredstvi družbene reprodukcije, kar je zgodovinska naloga Zveze komunistov, bo potrebna tudi stalna in organizirana skrb vseh organizacij Zveze komunistov za idejno-politično usposabljanje vseh članov Zveze komunistov. Samokritično moramo priznati, da sta poleg zgoraj navedenih pojavov in teženj, tudi idejno-politična nerazgledanost in mlahavost članov slabili avantgardno vlogo Zveze komunistov in njeno odločnost ter čvrstost v boju proti vsem že omenjenim pojavom. Idejno-politično usposabljanje ne z abstraktnim študijem marksizma in leninizma ter domačih teoretikov socializma, temveč s konkretnim proučevanjem osnutka zvezne in republiške ustave ter izhodišč za pripravo stališč in sklepov desetega kongresa ZKJ ter drugih partijskih dokumentov. Kajti vsi ti dokumenti izhajajo iz marksistično-leninistične ideologije in so grajeni na dialektičnem materializmu, pomenijo vgrajevanje teh teorij v našo družbeno prakso.

Komunisti moramo še mnogo več. V vsakodnevnem boju za samoupravni socializem in vodilno vlogo delavskega razreda, bomo morali z idejnopolitičnim delom v konkretnem boju za nadaljnji razvoj samoupravljanja prodirati med delavski razred, med vse delovne ljudi prek samoupravnih organov, sindikalnih organizacij, SZDL, Zveze mladine in drugih družbenih in društvenih organizacij. S tem bomo tudi ustvarjali ustrezne pogoje za pripravljanje novih, mladih članov za sprejem v Zvezo komunistov. Seveda pa bomo vse to zmogli v nenehnem boju za lastno idejno, politično, delovno in moralno čistost.

Ko kritično govorimo o našem delu in slabostih, pa moramo biti hkrati tudi ponosni na vse to kar smo doslej ustvarili, kar sta Zveza komunistov in delavski razred ustvarila v razvoju samoupravnega socializma, na gospodarskem, socialnem, kulturnem in drugih področjih življenja in dela. Kajti tudi to nasproti Jugoslaviji in samoupravnega socializma hočejo na različne načine razvrednotiti. Zato moramo komunisti, ko kritično in samokritično govorimo o lastnih slabostih ter raznih odstopanjih v našem dosedanjem razvoju, s ponosom poudarjati ogromen, neprimerljiv napredek, ki smo ga dosegli v svobodni in neuvrščeni Jugoslaviji in Sloveniji.

Složno in razumno

(Nadalj. s 1. strani)

»Nedvomno je sedanjí sistem samoupravljanja v Železarni kot celoti skrbno urejen in izpopolnjen tako, da omogoča kar najbolj neposredno odločanje članov delovnega kolektiva o vseh tistih vprašanjih, ki so določene v ustavnih dopolnilih oziroma v osnutku nove ustave. Toda pri vsem tem moramo vedeti, da izpopolnjen način upravljanja ne prinaša samo večjih pravic, temveč tudi večje dolžnosti in večje odgovornosti. Le če bo sleherni član te velike delovne skupnosti, ki jo imenujemo Železarna, dober gospodar na svojem delovnem mestu, bo samoupravljanje tudi v vsebinskem pogledu doživelo resničen preporod, kajti v neposrednem upravljanju ne gre samo za uresničevanje političnih, marveč predvsem ekonomskih ciljev.

Vsak posamezni član te velike železarske družine bo moral delati bolj zavestno, bolj razumno, da bomo maksimalno izkoriščali čas in material. Poudarjam, da pri tem ne mislim na večji fizični napor, temveč predvsem na bolj razumno in racionalno delo in gospodarjenje.

Kar se tiče vloge in nalog delavskega sveta delovne organizacije, menim, da bo ena najpomembnejših in najodgovornejših nalog, usklajevanje interesov posameznih temeljnih organizacij združenega dela z interesi in cilji delovne organizacije, ker smo organsko, življenjsko, ekonomsko in interesno tako povezani, da drug brez drugega ne moremo maksimalno uresničevati ciljev in nalog, ki so vsem nam skupni — to je čimboljši poslovni uspehi. Delavski svet Železarni si predstavljam kot veliki orkester, ki je sestavljen iz štirih oziroma petih manjših orkestrrov, ki ima vsak svojega dirigenta, ki pa mora v skupnem nastopu igrati kar najbolj usklajeno in povezano. Skrb, da dosežemo to in kar najbolj složno delovanje, bo morala vsaj v začetni fazi biti prisotna tako v delavskem svetu Železarni, kakor delavskih svetih TOZD.

Tako delovanje bo prinašalo tudi zadovoljstvo v delovni kolektiv in med posameznike, kar bo nedvomno krepilo tudi individualno in kolektivno zavest in pripadnost delovni organizaciji Železarni.

Topli obrok in njegova cena

V 26. številki Železarja, dne 29. junija Stane Pretnar odgovarja na moj članek objavljen v 25. številki Železarja, dne 15. junija glede cen in stroškov v zvezi s toplim obrokom. V nobenem primeru ne morem soglašati z njegovo razlago in utemeljevanjem stroškov in poslovanja.

V odgovoru navaja, koliko kantinerk oziroma delilk topliga obroka je zaposlenih, nadalje da morajo robo skladiščiti, prevažati in tako dalje. Ne vem ali pozablja, da imajo tudi trgovine prodajalke v svojih poslovalnicah, da imajo tudi skladišča za vse živilske artikole in da jih je tudi treba razvažati po poslovalnicah. Da imajo namesto grelnih pultov hladilne pulte in vrsto druge embalaže. Zato pa rabi samo 3% večje stroške, da poslujejo vsa trgovska podjetja na Jesenicah za maržo 14,1% do 14,8% največ. Da morajo trgovska podjetja plačevati najemnino od poslovalnic, elektriko, vodo in vse ostale komunalne prispevke, kar pa obratu družbene prehrane ni treba, ker to krije Železarna.

Kje je potem tu logika in računica? Dalje trdi, da se topli obrok na ta način ne more poceniti. Ne trdim, da bi v sedanjí situaciji, ko se vse draži z vsakim dnem, lahko pričakovali kako bistveno znižanje cene toplega

obroka, vendar pa si upam trditi, da dražje kot v trgovini v nobenem primeru ne bi smelo biti. Še posebno zato, ker Železarna nudi še druge ugodnosti, kot so brezplačni prostori, elektrika, voda in druge manjše usluge. Prav je, da Železarna nudi te usluge in daje regrese za topli obrok, soglašam tudi, da Železarna daje še več, samo pod pogojem, da se to odraža v boljših in cenejših uslugah. Nisem pa zato, da Železarna vsake toliko časa krije eventualno nastale izgube, v obratu družbene prehrane kot je to bilo že večkrat.

Svetovali bi vodilnim v obratu družbene prehrane, da preberejo članek v Delu št. 177 z dne 1. julija 1973 na strani 2 pod naslovom Beograjske razglednice: »NOBEN DINAR NI ODVEČ«.

Ob koncu svojega članka moram poudariti še to, da tudi moji sodelavci niso zadovoljni z odgovorom tovariša Pretnarja.

A. Salika, HVŽ

Drugega preizkusa znanja

(Nadalj. s 1. strani)

dij izobraževanje resno in zavzeto. In ne nazadnje tudi to, da je veliko pomembnejša od »šolskega, besednega znanja« na testu njegova uporaba v praksi. V tisti praksi, kjer mora vodja takorekoč vsak trenutek ukrepati in se

boriti s problemi, o katerih je bilo govora na seminarju in v skriptah.

Kadroviski sektor psihološka služba

Pregled udeležbe po posameznih TOZD in obratih pa je takle:

	število vabljenih	število udeležnih	število izostankov	% udeležbe
plavž	23	17	6	
martinarna	35	32	3	
elektro jeklarna	20	20	—	
šamotarna	6	6	—	
livarna	11	11	—	
TOZD talilnice	95	86	9	90,53
hladna valjarna	22	20	2	
žičarna	18	16	2	
žebljarna	7	7	—	
elektrodni obrat	13	13	—	
jeklovlek	17	15	2	
profilarna	7	7	—	
TOZD hladna predelava	84	78	6	92,86
valjarna Bela	26	26	—	
valjarna žice	11	11	—	
valjarna profilov	16	16	—	
valjarna 2400	15	15	—	
TOZD valjarne	68	68	—	100,00
strojno vzdrževanje	49	47	2	
strojne delavnice	18	18	—	
VEN	30	29	1	
PIV	10	9	1	
ETE	12	12	—	
RTA	9	9	—	
gradbeno vzdrževanje	10	10	—	
strugarna valjev	3	3	—	
transport	22	22	—	
TOZD VET	163	159	4	97,55
Skupne službe	67	59	8	88,06
Železarna	477	450	27	94,34

**Dopisujte
v
Železarja**

Obetajoča, vendar še težavna pot

Veliko pohval, a tudi dovolj kritike in pripomb na seminarju iz vodenja delovnih skupin je kažipot za njihov nadaljnji razvoj

(NADALJEVANJE S PREJSNJE STEVILKE)

4. EKONOMIKA POSLOVANJA PODJETJA

4.1. Navidezno visoka proizvodnja

Nekateri delavci in skupine dosegajo (trenutno) visoko produktivnost na račun preobremenjevanja agregatov, kar pa je na daljši rok škodljivo oziroma neekonomično.

4.2. Nepravilnosti na stroškovnih mestih

Nekaj vodij je opozorilo na nejasnost analiz in razlage obračuna po stroškovnih mestih: pripomnili so, da je zanje bistven jasen pregled nad vsemi stroški po posameznih fazah oziroma vrstah, kar pa ni vedno razvidno. Tako se z vidika vodje izgubi njihov osnovni namen: ugotavljati, kje stroški presegajo planirani nivo in na osnovi tega ukrepati.

4.3. Ne smemo poudarjati samo količino proizvodnje, ampak tudi kvaliteto in asortiment

To so podčrtali predvsem vodje, ki se ukvarjajo z vprašanji kvalitete, uvažanja novih proizvodov in prodaje. Opozorili so, da bi morali čimprej prelomiti s staro miselnostjo, po kateri so pomembne edinole tone.

4.4. Zaloge materiala v skladiščih

Prevelike (neoptimalne) zaloge materiala so pogosto posledica stališč, da je vedno »dobro imeti neko zalogo«, kajti za to navadno nihče ni klican na odgovornost. Ravno nasprotno pa se zgodi, če zaradi pomanjkanja rezervnega dela nastane zastoj v proizvodnji. Podobno se pojasnjuje kampanjsko (»horuk«) delo, pri katerem želijo delavci doseči normo vsaj (že) tedaj, ko stroji tečejo, kajti pogosto se (upravičeno) bojijo zastojev na iztrošenih agregatih.

5. KADROVSKI PROBLEMI

Načeta so bila vprašanja o pomanjkanju, veliki fluktuaciji in neustreznosti delavcev: o izobraževanju, družbenem standardu delavcev, predčasnem zapuščanju dela, delovni disciplini in podobno. Na vsa ta in druga široka vprašanja je izčrpno in obširno odgovarjal direktor kadrovskega sektorja, ki je s tem na kratko zarisal celotno kadrovske politiko Železarn.

6. NAGRAJEVANJE IN NAPONOVANJE

Zlasti je bilo poudarjeno, da se delavcem Železarn nudi premajhna perspektiva ali vsaj to, da jim je preslabo

poznana in prikazana. Z drugimi besedami: posamezniku je premalo jasna (in omogočena) pot napredovanja. Prav s tem izgubljam iz rok zelo pomemben motivator, kar se je sicer (teoretično) prikazalo na seminarju.

Najbrž bi morali zasnovati sistem, v katerem bi bilo možno napredovati tudi znotraj delovnega mesta, ker bi se le tako izognili večkrat neracionalnemu ali celo škodljivemu vertikalnemu oziroma diagonalnemu napredovanju med delovnimi mesti (na primer: dober ključavničar specialist napreduje v slabega delovodjo).

Nerešeno oziroma slabo je rešeno vprašanje tako imenovanega minulega dela.

Precej kritik je letelo na sistem kategorizacije in stimulacijskih dodatkov. Zakaj so vrata za delavce zaprta pri deseti kategoriji?

Nekdo je bil mnenja, da bi morala biti (denarna) stimulacija neposredna, takoj za uspešno opravljenim delom, ker kasneje (čez mesec) izgubi na učinkovitosti.

7. KRITIKE IN PRIPOMBE NA SEMINAR

7.1. Prevelike in preveč pestre skupine

Skupine na seminarju so šteje povprečno 28 oseb (27,9), in sicer vse od delovodij oziroma vodij delovnih skupin, vodij različnih služb do asistentov in obratovodij iz različnih obratov. Prav zato je bilo slišati pripombe na velikost in heterogenost skupin. Povsem se strinjamo, da so bile skupine prevelike, s tem je bil dosežen slabši kontakt in sodelovanje: predvsem zaradi pomanjkanja časa je diskutiralo povprečno le pet sodelavcev na skupino. Vendar se moramo zavedati, da bi se nam z manjšimi skupinami zelo podaljšal čas izobraževanja, kar je bilo sedaj neizvedljivo.

Pestre grupe glede na vodstveni nivo in različne obrate smo sestavili namenoma, ker smo predpostavljali neposreden kontakt in dialog med različnimi skupinami: vzdrževalci in proizvodnja, delovodji in asistenti in podobno, toda naša pričakovanja se tu niso povsem izpolnila.

7.2. Ne samo nova vsebina, ampak tudi novi načini izobraževanja

Tematika poglavij v knjižnici in na seminarjih je bila (z nujnimi prilagoditvami in spremembami glede na naše razmere) zasnovana po zgledu programov, ki jih imajo za vodstvene delavce drugod po

svetu. Seveda so sedanji koraki še začetniški, čeprav v primerjavi z drugimi našimi podjetji pomembni in v ospredju. V prihodnje bo treba sedanje znanje razširiti in poglobljati, obenem pa vključevati nova, za vodje koristna in uporabna poglavja (npr.: organizacijo dela oziroma proizvodnje).

Po mnenju zlasti višjih vodstvenih delavcev je snov preveč skopa in bi bilo umestno že za eno samo poglavje organizirati poseben seminar. Neposredni vodje dela pa so bili mnenja, da za njihove potrebe zaenkrat sedanji nivo in obseg usposabljanja zadoštuje, ker so že sicer preobremenjeni.

Preveč »srednjeveškega predavanja s katedro« je glavna pomanjkljivost seminarja, ki se je vsi dobro zavedamo. Bodočnost bo zahtevala čimveč diskusije, primerov iz prakse, ponazoritev in živega sodelovanja vseh udeležencev (npr. tehnika igranja vlog v majhnih skupinah). In če bomo pri izobraževanju odraslih nasploh (ne samo vodstvenih delavcev) hoteli doseči večjo privlačnost, zlasti pa večjo uspešnost, bomo morali slej ko prej seči sicer po zahtevnih, a tudi učinkovitih tehničnih sredstvih (programirano učenje, televizija zaprtega kroga in podobno).

8. ZAKLJUČEK

Razvoj delovnih skupin odpira številna nova pota odločanja in reševanja vprašanj v Železarni, s čimer se spreminjajo tudi naloge in profil človeka, ki delovno skupino vodi. Zato zveni malce čudno vprašanje nekoga udeleženca seminarja: »Kateri forum je sprejel odločitev o izobraževanju vodij delovnih skupin?« Čudno za današnji čas v katerem postaja permanentno (trajno) izobraževanje enostavno vsesplošna zahteva, ki ji moramo slediti, če si nečemo privoščiti usode zastankarjev. In to posebno tedaj, če gre za vodstvene delavce Železarn in za praktične probleme vodenja delovnih skupin, o kateri smo v predzadnji številki Železarnja (22. junij 1973) brali izpod peresa dipl. inž. M. Noča, spodbuden zaključek, ki pravi: »... da so konstruktivne pripombe delovnih skupin lahko najpristojnejša informacija za akcijo«.

(Na osnovi zapisnikov s seminarja uredil: F. Belčič, dipl. psih.)

Dopisujte v Železarnja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	Telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 7. julija		
inž. JAKA SOKLIČ, strojne delavnice	556	81-131
NEDELJA, 8. julija		
inž. JANKO PERNE, valjarna Bela	848	81-904
PONEDELJEK, 9. julija		
ZDRAVKO ČRV, valjarna žice	852	760
TOREK, 10. julija		
inž. SASO KAVČIČ, hladna valjarna	524	81-826
SREDA, 11. julija		
inž. JANEZ KOMELJ, žičarna	524	81-583
ČETRTEK, 12. julija		
inž. VITO GRICAR, plavž	344	81-279
PETEK, 13. julija		
ULCAR JOŽE, talilnice	486	970

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Cestitki

Diplomirana pravica BERNARDA FEDERLE iz pravne službe Železarn je 29. junija opravila pravosodni izpit.

Iskreno čestitamo

• • •

AVGUST NOVŠAK je 29. junija diplomiral na elektrotehnični fakulteti v Ljubljani za diplomiranega inženirja elektrotehnike.

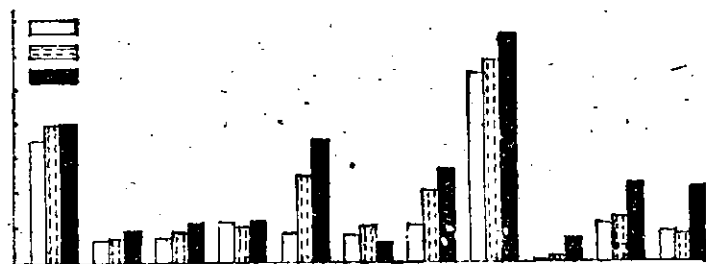
Iskreno čestitamo

SODELAVCEM — DOPISNIKOM ŽELEZARJA

Vse dopisnike Železarnja obveščamo, da so honorarji za posamezne prispevke, ki jih avtorji niso dvignili (1971, 1972) deponirani v blagajni Železarn, kjer jih avtorji lahko dvignejo. Po preteku izplačilnega roka, se bodo honorarji, ki jih dopisniki niso dvignili kajžili kot izredni dohodek Železarn.

Pregled enakomernosti odprave končnih izdelkov

V juniju 1973 je bila odprava končnih izdelkov zelo enakomerna v HVZ, žebeljarni, elektroodnem obratu, jeklovleku in blumingu. Precejšnje ncenakomernost pa smo zabeležili v stolku, valjarni žice, adjustaži štelov in v profilarni.

HVZ
Zebeljarna
Elektroodni obrat
Jeklovlek
Stelov
Blumling
Valjarna žice
Valjarna 2400
Valjarna profilov
Adjustaža štelov
Profilarna

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Pohod mladih železarjev na Stol

Dne 21. in 22. julija tovarniška konferenca ZMS železarne Jesenice organizira pohod mladih slovenskih železarjev na Stol. Zbor mladih pripadnikov delovnih kolektivov železarne Ravnice, Štore in Jesenice bo 21. julija ob 10. uri v Završnici. Po krajšem kulturnem programu bo skupni odhod k Valvazorjevemu domu, kjer bodo udeleženci prenočili. V nedeljo 22. julija ob 6. uri bo skupni odhod na Stol.

Tovarniška konferenca ZMS vabi vse mlade pripadnike delovnega kolektiva Železarne, da se udeležijo prijateljskega pohoda mladih slovenskih železarjev na Stol. Na cvetočih in razglednih Karavankah bomo preživeli dva lepa dneva.

Sprejet program dela in izvoljeno novo vodstvo TK ZMS Železarne

Pretekli četrtek 28. junija je bila volilna konferenca ZMS železarne Jesenice, na kateri je mladina Železarne ocenila dosedanje delo in sprejela smernice in okvirni program za nadaljnje delo mladih v Železarni.

Konferenca so se udeležili delegati vseh TOZD in skupnih služb ter vidni družbenopolitični delavci Železarne in občine, kakor tudi direktor Železarne.

Program dela, ki je bil sprejet na konferenci, je zelo obširen in temelji predvsem na krepitvi ideološko političnega usposabljanja mladih v Železarni in njihovega vključevanja in aktivnega sodelovanja na vseh področjih družbenopolitičnega dela. Program je zelo obsežen in bo novo vodstvo mladine moralo vložiti dosti truda, da ga bo uspešno realiziralo. Na konferenci je bil izvoljen nov sekretariat, predsednik in organizacijski sekretar. Za predsednika TK ZMS železarne Jesenice je bil izvoljen tovariš inž. Vasilij Koman, za organizacijskega sekretarja pa Rudi Makra.

Priznanja najboljšim učencem, dijakom in najboljšemu osmemu razredu osnovnih šol ter najboljšim razredom srednjih šol

Občinska konferenca ZMS Jesenice je tudi za šolsko leto 1972/73 razpisala tekmovanje za najboljše učence in dijake, ter najboljši osmi razred osnovnih šol in najboljši razred srednjih šol v občini Jesenice. Komisija, v kateri so bili predstavniki vseh šol, je razpravljala in sklenila, da se na zaključni prireditvi podeli knjižne nagrade vsem učencem in dijakom iz osnovnih in srednjih ter poklicnih šol, katere so predlagale šole.

Predloge za najboljši oddenek 8. razreda sta poslali osnovna šola Mojstrana in Kranjska gora. Komisija je uspeh obeh razredov točkovala in sklenila, da se priznanje ter nagrada 500 din podeli obema oddelkom, kajti po točkovnem sistemu ni bilo mogoče oceniti kateri razred je najboljši. Komisija je tudi sklenila, da se podeli priznanje in nagrada 500 din tudi 4. a razredu gimnazije Jesenice in 2. s. a razredu tehnične srednje šole Jesenice, katerih uspeh je bil tudi zelo izenačen.

Razrednikom vseh razredov, ki so prejeli priznanja za dosežen učni uspeh, pa so bila podeljena posebna priznanja ter knjižna nagrada za uspešno vodenje celotnega razreda. Takšno priznanje so prejeli: prof. Srečo Krč za vodenje 4. a razreda gimnazije, prof. Zvonko Perat za vodenje 2. s. a razreda tehnične srednje šole, Zofija Podlipnik za vodenje 8. razreda osnovne šole Mojstrana in Slavko Gregori za vodenje 8. razreda osnovne šole Kranjska gora.

Priznanja pa so prejeli tudi naslednji učenci oziroma dijaki:

OSNOVNE ŠOLE: Marko Šurc, Vera Rabzelj, osnovna šola Tone Čufar; Tanja Burlačenko, Zorica Ščavničar, Maja Domijan, osnovna šola Prežihov Voranc; Lidija Baloh, osnovna šola Zirovnica in Jadranka Miklavčič, osnovna šola Mojstrana.

SREDNJE ŠOLE — Gimnazija: Marinka Radež, Edigija Košir, Rajko Panjtar, Nada Sodja, Igor Bizjak, Darko Pretnar, Mira Vovk, Marjan Markelj, Janko Berlogar, Janko Zaletel, Sonja Zupan, Alojz Burja, Silva Železnik in Draga Zugwitz.

TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA: Alojz Jakelj, Jože Triplat, Mirko Eržen, Damjana Dolinar, Branko Zimic, Branko Cepič, Borut Cegnar, Davorin Praprotnik, Janez Odar, Franc Sinkovič, Franc Zima in Vidoslav Miklič.

SOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE: Dragica Popovič, Elza Čigoja in Jože Lavrinec.

Zaključena prireditve, na kateri so prejeli priznanja, je bila v petek 29. junija 1973 v spodnjih prostorih Kazine na Jesenicah. Vse nagrajence in goste je v imenu predsedstva občinske konference ZMS Jesenice pozdravila sekretarka SLAVKA MULEJ ter ob tej priliki spregovorila o pomenu podeljevanja takšnih priznanj prizadevnim razredom in učencem za učni uspeh, ter o nalogah, ki čakajo mlade še v prihodnjem obdobju.

Seja predsedstva OK ZMS Jesenice

V ponedeljek 2. julija je bila že 8. redna seja predsedstva OK ZMS Jesenice, na kateri so razpravljali o kadrovskih dopolnitvah komisij pri predsedstvu občinske konference ZMS Jesenice. Sklenili so, da se vse komisije sestanejo v prihodnjem tednu in sestavijo akcijske programe za delovanje na osnovi programa občinske konference ZMS Jesenice, ki je bil sprejet na volilni in programski seji občinske konference ZMS Jesenice, dne 21. marca letos.

Člani predsedstva so tudi soglašali s predlogom, da je nujno, da se v teh poletnih mesecih dela na ustanavljanju mladinskih aktivov v vseh tistih krajevnih skupnostih, kjer jih še ni. Tam kjer pa so že ustanovljeni in imajo vodstvo že formirano, pa zahtevati od njih večjo aktivnost oziroma delovanje.

Znano je, da najboljše delujeta mladinska aktiva v krajevni skupnosti Blejska Dobrava in Planina pod Golico. Najtežje pa je z ustanavljanjem mladinskih aktivov prav v krajevnih skupnostih na območju samih Jesenic.

Zato si bodo morali vsi člani predsedstva in komisij skupno prizadevati za ustanovitev in delovanje vseh aktivov na območju občine. Tako bi potem v celoti uresničili akcijo republiške konference ZMS »1000 krajevnih skupnosti — 1000 mladinskih aktivov« ter izpolnili program občinske konference ZMS Jesenice.

V nadaljevanju so razpravljali še o predlogu splošnega urnika in možnih tem za mladinsko politično šolo, ki jo organizira republiška konferenca ZMS in ki bo trajala od 26. avgusta do 1. septembra 1973, o udeležbi in kadrovanju članov pa bodo odločili šele po sprejemu tez za posamezna predavanja.

Vpis v večerne oddelke

Železarski izobraževalni center na Jesenicah obvešča kandidate za vpis v večerni oddenek tehnične strojne in metalurške šole, da bomo vpisovali učence v prvi razred strojnega in metalurškega oddelka. Vpisni pogoji so: uspešno končana šola ustrezne stroke in zaposlitev. Prošnji za sprejem priložite rojstni list, zaključno spričevalo poklicne šole ter potrdilo o zaposlitvi in jo pošljite tajništvu šole do 1. septembra 1973.

Vodovodni instalaterji na izletu

Po uspešnem remontu električne peči Lectromelt, pri katerem so sodelovali vsi instalaterji instalacijskega oddelka, smo jeseniški instalaterji imeli vsakoletni, že tradicionalni izlet.

Že pri organiziranju izleta se je pojavilo mnogo težav, ki pa smo jih z razumevanjem sodelavcev le prebrodili. Za izlet smo določili štiri dni, zato se ga niso mogli udeležiti vsi instalaterji. Tisti, ki so ostali na delu v železarni, so se dogovorili, da organizirajo piknik v Radovni.

Na izlet smo povabili tudi upokojece, ki so se upokojili v lanskem letu, vendar se je udeležil samo eden.

V petek 21. junija smo se zbrali z dežniki v rokah pri zdravstvenem domu na Jesenicah. Vremenska napoved ni obetala nič dobrega. Sodelavci-šoferji osebnih avtomobilov so se ozirali okoli sebe in gledali v megleno nebo. Kljub temu smo se vsi dobre volje odpravili na pot in se prvič ustavili onkraj meje v Italiji, da se pogovorimo še o podrobnosti. Ko smo nadaljevali vožnjo, je lilo kot iz škafa.

Naš prvi postanek po programu je bil v Doberdobi. Ogledali smo si grobišče in muzej iz prve svetovne vojne. Tudi tu je lepo doživetje motil dež, ki pa ni imel več take moči kot v alpskem svetu. Pot smo nadaljevali po lepi asfaltni in dosti prometni cesti do Trsta. Tu smo si ogledali dvorec Habsburžanov pri Trstu. Instalaterji so bili zelo presenečeni nad razkošjem v dvorcu. Vožnja po cestah Trsta je bila zelo težavna, zaradi gostega prometa smo se tu porazgubili in si vsak po svoje ogledali Trst, in posa-

(Nadaljevanje na 7. str.)

Podelitev priznanj za dosežen učni uspeh posameznikom in razredom

Samoupravni organi v preteklem tednu

Konstituantna seja delavskega sveta Železarne

Konstituantna seja delavskega sveta Železarne, ki jo je sklical dosedanj namestnik predsednika dipl. inž. Boris BERGANT v soboto, 30. junija 1973 je potekala takole:

1. Najprej so izvolili organe konstituante in sicer v delovno predsedstvo Vinka MEŽNARCA, Franca LAHA in Ano BREGANT, v verifikacijsko in volilno komisijo pa Milana DORNIKA, Franca BELČICA in Valentina JEKLARJA.

2. Predsednik osnovne organizacije sindikata Železarne je v odsotnosti volilne komisije, odsotnost vseh treh članov volilne komisije je bila opravičena, podal poročilo o rezultatih volitev v samoupravne organe TOZD in v skupne samoupravne organe, dne 15. junija 1973. Na podlagi tega poročila in predloga je delavski svet Železarne razrešil dela volilno komisijo in komisijo za sestavo volilnega imenika.

3. Vzeli so na znanje poročilo namestnika predsednika delavskega sveta Železarne o delu delavskega sveta v pretekli mandatni dobi, nato še poročilo glavnega direktorja o poslovanju Železarne v zadnjem dveletnem mandatnem obdobju delavskega sveta.

4. Na podlagi poročila verifikacijske komisije, da je na seji prisotnih od 70 izvoljenih delegatov 57 ali 84 %, da je 10 delegatov opravičeno odsotnih in da 3 delegati niso opravičili odsotnosti so sklenili, da bodo sklepčno nadaljevali sejo in volili kolektivne izvršilne organe, hkrati pa so ugotovili, da so vsi člani pravilno izvoljeni in so zato potrdili mandate polovici delegatov za 2 leti in polovici za 4 leta.

5. Na predlog sindikalne organizacije Železarne so za predsednika delavskega sveta Železarne izvolili dipl. inž. Alojza KALANA, obratovodjo martinarne, za njegovega namestnika pa Vinka MEŽNARCA iz skupnih služb.

6. V kolektivne izvršilne organe so izvolili določeno število članov (objavili jih

bomo v naslednji številki ŽELEZARJA) in naslednje člane za predsednike oziroma namestnike:

Odbor za gospodarstvo, predsednik inž. Emil AZMAN, skupne službe, namestnik inž. Franc BRELIH, plinska in vodna energija.

Odbor za dohodek in nagrajevanje, predsednik inž. Lado PODLIPNIK, namestnik inž. Franc MLAKAR, elektro-dni obrat.

Odbor za delovne in življenjske pogoje, predsednik Jože SLIBAR, transport, namestnik Milan DORNIK, prodaja.

57. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komel je sklical 57. sejo odbora v torek 26. junija 1973 in za sejo predlagal navadni dnevni red. To je bila zadnja seja tega odbora, ki je imel v dveletnem mandatu največ sej, saj se je redno sestajal dvakrat na mesec, včasih pa še kdaj vmes, če se je pokazala potreba.

Na tej zadnji seji so prebrali in razpravljali o proizvodnji gledali rezultate dela v II. v prvih 5 mesecih letos predvideva in ugotovili, da sega plan za 1.478 ton, lanjski rezultat prvih 5 mesecev pa kar za 5.602 toni. Ekonomski rezultat je navidez ugoden, če pa upoštevamo, da vsebuje tudi kalkulativen dohodek na račun letošnjih obresti in prenešen dohodek iz lanskega leta pa ta rezultat ni povsem zadovoljiv.

Vprašanja, ki jih je obravnaval ta odbor bodo v bodoče obravnavali odbori za gospodarstvo in temeljnih organizacijah združenega dela, zato bodo bralci, ki jih ta tematika zanima, morali v bodoče pri teh odborih izkazati podatke, ki jih zanimajo.

Sprejeli so operativni program za julij, ki predvideva 132.810 ton skupne proizvodnje in 28.620 ton blagovne proizvodnje brez tuje predelave. Obravnavali so tudi analizo finančnega rezultata za prvih 5 mesecev letošnjega leta in ugotovili, da imamo letos celo vrsto težav pri sestavljanju mesečnih obračunov zaradi odpisa kupcev, preračunavanja zalog, prenoša GEŽ in pozitivnih razlik na račun neobračunanih obresti iz minulega leta. Ugo-

Odbor za kadre, predsednik inž. Sašo KAVČIČ, hladna valjarna, namestnik Franc BELČIČ, dipl. psih., kadrovski sektor.

Odbor za splošne zadeve in informiranje, predsednik Maks KLINAR, špedicija, namestnik inž. Janez PIKON, strojno vzdrževanje.

Odbor za raziskave, izume in racionalizacije, inž. Jaka SOKLIČ, strojne delavnice, namestnik inž. Anton KOS, sektor za ekonomiko.

Komisija za stanovanjska vprašanja, Davorin MIKULA, žebljarna, namestnik Slavko MARKELJ, transport.

7. Potrdili so predlog o podelitvi priznanj članom skupnih samoupravnih organov minule mandatne dobe (knjižna darila glede na prisotnost in aktivnost na sejah), nato pa je še pevski zbor JEKLAR zapel nekaj pesmi.

Konstituantne seje delavskih svetov TOZD

(Nadalj. s 1. strani)

Predsednik razpisne komisije za delovno mesto direktorja TOZD bo Vito GRICAR, dipl. inž. s plavža.

TOZD VALJARNE

Za predsednika delavskega sveta TOZD valjarne je izvoljen Mavro LENARDIČ, adj. justaža štelar Javornik, za njegovega namestnika pa Serif PASIČ iz valjarne bluming štelar.

Odbor za gospodarstvo bo vodil predsednik Franc RAVNIKAR iz valjarne žice, njegov namestnik pa bo Albert SVETIČIČ iz valjarne bluming štelar.

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje bo Jože VILMAN iz valjarne 2400, njegov namestnik pa Maks POGAČAR iz valjarne bluming štelar. Za predsednika odbora za delovno varnost je izvoljen Ivan DOLENC iz valj. bluming-štelar, za njegovega namestnika pa Vinko BURNIK iz adj. justaže bluminga.

Predsednik komisije za delovno mesto direktorja TOZD je Vladimir SENCAR, dipl. inž. iz valjarne bluming štelar.

TOZD HLADNA PREDELA-VA

Za predsednika delavskega sveta TOZD hladna predelava je izvoljen Ivan SUSNIK, adj. justaža žičarne, za njegovega namestnika pa Franc LOGAR iz profilarne.

Za predsednika odbora za gospodarstvo je izvoljen inž. Janez JAMAR iz HVŽ, za njegovega namestnika pa Stane HORVAT iz jeklovleka.

Odbor za dohodek in nagrajevanje bo v tem dveletnem mandatu vodil predsednik Anton KLEMENC iz jeklovleka, njegov namestnik pa bo Ferdo KIKELJ iz HVŽ.

Za predsednika odbora za delovno varnost je bil izvoljen Lado STENOVEC, žebljarna, za njegovega namestnika pa Milka POGAČAR iz elektroodnega oddelka.

Predsednik razpisne komi-

sije za delovno mesto direktorja TOZD hladna predelava je Labura Zvone, žebljarna.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

Delavski svet TOZD vzdrževanje, energija in transport bo za naslednje dve leti vodil Anton PINTAR, vzdrževanje elektro naprav, v njegovi odsotnosti pa Rudi SIRC iz elektro energije.

Predsednik odbora za gospodarstvo bo inž. Janez FALETIČ, žerjavni oddelk, njegov namestnik pa Jože KLLNAR s transporta.

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje je Vinko SMOLEJ, plinska in vodna energija, njegov namestnik pa Vlado REPE iz strojnih delavnic.

Predsednik odbora za delovno varnost je Drago KOŠIR, transport, namestnik pa inž. Jože STARC, elektro energija.

Za predsednika razpisne komisije delovnega mesta direktorja TOZD vzdrževanje energija in transport so izvolili Branka STARETA, telefonska centrala.

SKUPNE SLUŽBE

Predsednik delavskega sveta skupnih služb bo inž. Martin SKETA, tehnološka priprava dela, njegov namestnik pa Zoran KREJČIČ, služba za varstvo pri delu.

Predsednik odbora za gospodarstvo bo Zdravko SMOLEJ iz prodaje, njegov namestnik Maruša DROLC, dipl. eoc., sektor za ekonomiko.

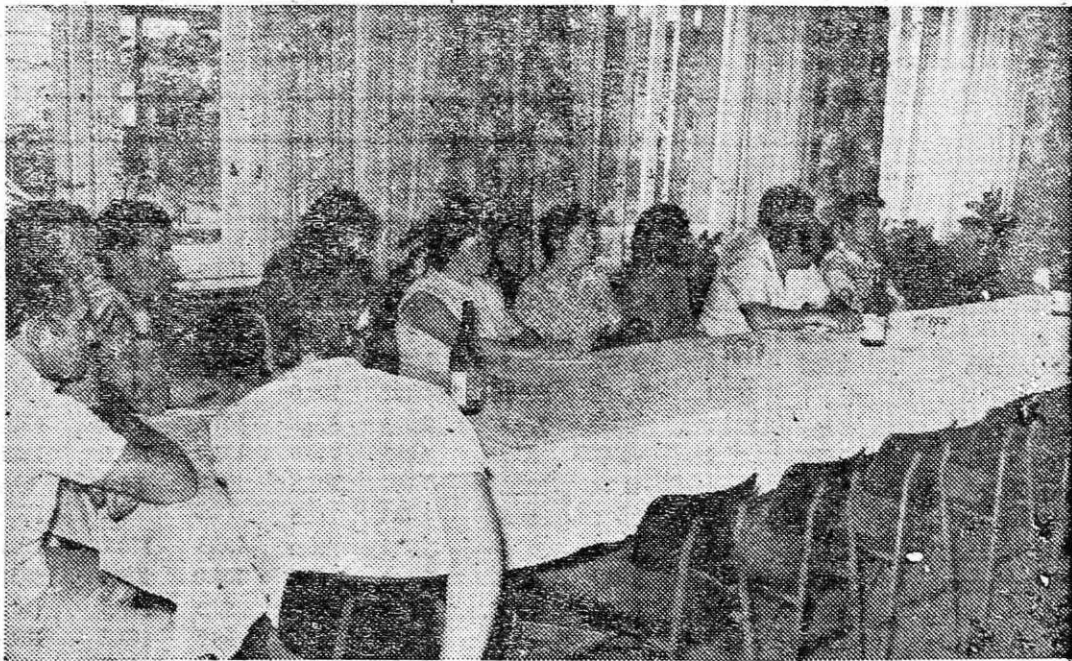
Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje je Jože PERNUS, nabava, njegov namestnik Milana IVANOVIČ, varnostna služba.

Za predsednika odbora za delovno varnost so izvolili Mladena AZINOVICA, sektor za ekonomiko, za njegovega namestnika pa Zdravka POGAČAR, socialno zdravstvena služba.

Sodelavci železarji!

Prijavite se pri svojih referentih za šport in rekreacijo v obratih za letošnji pohod na Triglav.

Podroben razpis preberite na 15. str.

Seja delavskega sveta TOZD hladna predelava

Osební dohodek v zadnjih 3 letih

(Nadalj. s 1. strani)

Leto	št. ur	indeks	d'n/h	indeks	din/os.	indeks
1971	196.6	100.0	8.29	100	1.630	100
1972	196.6	100.0	10.29	124	2.022	124
I-V-73	190.0	97.0	12.12	146	2.313	142

Ceprav smo na uro dosegli OD, ki je 46 % večji od leta 1971, se je učinek »v žepu« povečal le za 42 %, ker smo pač delovni čas skrajšali za 3 %, kar ima tudi svojo vrednost. Iz podrobnih tabel je razvidno, da so obrati udeleženi pri povečanju precej različno in sicer od +35 % pri livarni do +58 % pri gradbenem oddelku, ki izkazuje v letošnjem letu zaradi obnavljanja naprav v Biogradu, najvišje število plačanih ur. Če ta podatek, ki se nanaša na mesečni zaslužek posameznika, preračunamo, znaša razpon v povečanju 17 % (1.58 : 1.35 = 1.17). Če vzamemo za osnovo premik zaslužka na 1 uro je razpon za Železarno +46 %, med posameznim obrati pa od +38 % — RO do +56 % — gradbeni ali razlika 13 % (1.56 : 1.38 = 1.13). Pri tem moramo upoštevati, da na premik v os. dohodku poleg števila ur vplivajo predvsem merljivi kriteriji t. j. faktor učinka, s katerim si OD regulira vsak obrat zase

in nas razlika 13 % v premiku ne sme presenečati.

Koliko pa je ob koncu petih mesecev letos OD še »neusklajen«, pa nam pokaže primerjava izplačanih OD s tistimi, za katere smatramo, da so v odnosu na Železarno, za vsak obrat »pravični«. Primerjalne podatke računamo za vsak obrat po istem principu tako, da v končnem indeksu izražajo: kategorizacijski sestav, število plačanih ur; vpliv enotno priznanih dodatkov (nočni, nedeljski in nadurni pribitki) dodatek za staž in stimulacijski dodatek. Razlika je lahko samo še v učinku ali stimulaciji za operativni program. Ta primerjava nam kaže, da se je v plus najbolj oddaljila valjar- na žice z 4.93 %, v minus pa strug. valjev z 3.57 %. Če tudi ta podatek preračunamo, znaša razlika v odstopanju 9 % (1.0493 : 0.9643 = 1.09). Tu pa je vzrok razlike že učinek in operativni program, kar se očitno vidi iz primerjave za nekaj obratov npr.:

	odstop v indeksu %	odstop v učinku plus %	in operat. prog. minus %
martinarna	-1.11	—	1.03
el. jeklarna	-1.91	—	6.32
valj. žice	+4.93	5.23	—
valjarna 2400	-3.50	—	5.24
profilarna	+3.31	4.13	—
žebljarna	+3.95	5.16	—
RTA	+3.19	2.03	—
strug. valjev	-3.57	—	4.76

Na takšno razliko pa moramo vedno računati, če sploh verjamemo v to, da obstojajo razlike v organizaciji dela, izkoriščanju del. časa in kapacitet in ne nazadnje v prizadevanosti posameznikov ali obratov.

Drug podatek, ki mu je namenjen del analize, je primerjava obsega proizvodnje, ki v sredno vpliva na gibanje

OD, ker se izraža v različnih faktorjih učinka, bodisi samostojno kot dosežek norme ali vključeno z ostalimi elementi v premiji. Za primerjavo smo vzeli količino proizvodnje, ustvarjeno v eni plačani uri, v istem obdobju kot primerjamo osebni dohodek. Ker so tu zajeti le proizvodni obrati, podatke v celoti navajamo:

	1971		1972		I-V. 1973		indeks iz kg/h		
	Ø mes. proizv./t	kg/h	Ø mes. proizv./t	kg/h	Ø mes. proizv./t	kg/h	1972 1971	1973 1971	1973 1972
plaž	11.193	215.0	11.823	223.8	11.990	249.4	104.1	116.0	111.4
martinarna	25.320	334.2	25.756	340.7	26.668	355.7	101.9	106.4	104.4
el. jeklarna	13.275	452.9	13.500	451.1	13.637	466.9	99.6	103.1	103.5
livarna	149	7.6	146	8.4	147	9.0	110.5	118.4	107.1
šamotarna	1.465	80.2	1.377	76.6	1.298	80.6	95.5	100.5	105.2
valj. Bela	42.361	598.0	42.156	595.3	44.492	799.0	99.5	133.6	134.3
valj. žice	8.365	324.7	8.394	339.7	9.970	389.8	104.6	120.0	114.7
prof. valj.	2.934	80.3	2.828	87.5	2.817	110.9	108.9	138.1	126.8
valj. 2400	8.085	221.8	8.248	232.0	7.388	208.5	104.6	94.0	89.8
profilarna	1.127	—	1.005	84.5	1.482	112.5	—	—	133.1
jeklarski	1.463	51.3	1.577	53.1	1.705	60.6	103.5	118.1	114.1
el. valjarna	2.397	59.6	2.457	63.2	2.590	65.3	106.0	109.6	103.3
žičarna	4.923	101.8	5.056	101.1	5.509	119.6	99.3	117.5	118.3
el. kotrodni	1.133	32.8	1.157	32.3	1.295	35.5	98.5	108.2	109.8
žebljarna	864	62.9	980	65.9	1.135	74.4	104.8	118.3	112.9
ŽELEZARNA	125.054	116.9	126.461	118.0	132.124	127.9	100.9	109.4	108.4

Indeksi med letoma 1971 in 1973, ki niso nič kaj enakovredni med obrati kažejo, da je poleg »čiste« storilnosti prisotno tudi vključevanje novih kapacitet in postopne normalizacije obratovanja. Pri tem pregledu ne pridejo do izraza tudi asortimentske spremembe, ki pa se zelo po-

ne statistike za vso Slovenijo. Tudi se ne spuščamo v podrobnosti, kako so stroški sestavljeni. Če leto 1971 prav tako vzamemo za osnovo ali 100, so se življenjski stroški gibal kot sledi:

leta 1971	=	100.0
leta 1972	=	117.2
leta 1973 januar	=	129.4
februar	=	131.2
marec	=	132.4
I-III	=	131.0

li zadržati tudi realni OD na nivoju, ki ga opravičijo dosežena stopnja storilnosti, nadaljnje zvišanje življenjskih stroškov pa bo realni OD ogrožalo.

Samoupravni organi, ki se bodo že na začetku nove mandatne dobe srečali s tem problemom, bodo morali pri presojanju brez dvoma upoštevati sledeča dejstva:

Seja delavskega sveta skupne službe

časi spreminjajo. Podatek za Železarno kaže, da smo pomembnejši premik v količini proizvodnje na enoto časa, t. j. uro, dosegli šele v l. 1973, saj je indeks med letoma 1971 in 1972 le +0,9 %, dočim znaša povečanje v l. 1973 še nadaljnjih 8,4 %.

Zelo pomembno za ocenitev gibanja OD je tudi ugotavljanje realne vrednosti vsakokratno izplačanih os. dohodkov. Ker v statistiki ne obstojajo podatki, kolikšni so življenjski stroški npr.: 4-članske družine na posameznih področjih, se poslužimo urad-

Iz tega sledi, da bi morali biti os. dohodki vedno toliko večji, kolikor smo povečali produktivnost (minus vpliv družbenih investicij) plus povečanje življenjskih stroškov, t. j. realni OD bi morali naraščati za delež produktivnosti. Kakšno je dejansko stanje, nam kaže računski primerjava n. pr.

OD v l. 1971 na osebo mesečno 1.630 din; povečan za vpliv storilnosti (f 1,094) 1.783 din; povečan za vpliv življ. stroškov (f 1,31) 2.335 din — indeks 100; dejansko doseženi OD I-V. 1973 2.313 din — indeks 99.

Če torej v teh dveh letih nismo ničesar »dolžni« za družbeno vložena sredstva, je realni osebni dohodek padel za 1 %.

Zal pa je tudi iz uradne statistike razvidno, da se rast življenjskih stroškov ni ustavila. Že mesec april kaže porast nad I. četrtletjem za 5,4 %. S tem dejstvom pa je pri nadaljnjem usmerjanju os. dohodkov že treba računati. Če bi po istem principu izračunavali odnos realnih os. dohodkov za vsak obrat, bi bila slika drugačna, prav zaradi različne stopnje produktivnosti, kar pa brez podrobnih analiz vpliva, ni sprejemljivo. Kot zaključek lahko sprejmemo ugotovitev, da smo z nivojem OD kot je dosežen v prvih 5 mesecih uspe-

1. Že sedaj smo presegli planirani nivo 2.261 din za 2,3 %, kar do konca leta pri normalnem trendu lahko doseže približno 4 %-no prekoračitev.

2. Za približno 19,5 % prekoračujemo OD po sporazumu, ki smo ga sklenili v okviru podjetij barvne in črne metalurgije. Presežek smo dolžni kriti z boljšim ekonomskim učinkom, ki v okviru sporazuma daje priznanje v obliki »faktorja stimulacije«.

3. V nasprotju s tradicijo smo presegli raven železarne Ravne, ki je na nivoju 2.220 din (Store ca. 2.000 din).

4. Stabilizacija govori proti administrativnim posegom.

5. Življenjski stroški so v naraščanju in bodo presegli »normalno« rast OD, s čimer bo ustvarjeno žarišče nezadovoljstva.

Torej obstojajo razlogi za in proti poseganju v normalni tok osebnih dohodkov. Upamo, da bo informacija pripomogla k temu, da si tudi vsak posameznik ustvari sodbo o teh vprašanjih, predvsem pa, da pride do prepričanja, da je osebni dohodek del rezultata našega prizadevanja za dobro gospodarjenje.

SM

S sej sindikalnih odborov

PRVA SEJA KOMISIJE ZA PROSNJE, PRITOŽBE IN SOCIALNA VPRAŠANJA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA TOZD VALJARNE

V sredo 29. junija je bila v sejni sobi na Javorniku prva seja komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja sindikata TOZD valjarne. Komisija je bila seznanjena s pravilnikom za podeljevanje pomoči članom sindikata, kjer so bile pri členih 8. in 9. vnešene spremembe. Člani komisije k pravilniku niso imeli bistvenih pripomb. Strinjali so se s predlogom, da bodo denarno pomoč članom sindikata dodeljevali po dosedanjih kriterijih, dokler ne bo sprejet nov pravilnik.

Na seji so prebrali prošnjo Ane Zitnik iz adjustaže Štekel in ji odobrili denarno pomoč. Obravnavali so tudi sodelavca Saliba Alagića, ki boluje že dalj časa. Predlog bodo posredovali sindikalnemu odboru TOZD valjarne. Nekaj prošenj bodo člani komisije vrnili sindikalnim odborom v obratih, kjer naj jih obravnavajo, morebitne predloge pa naj na to posredujejo komisiji pri TOZD valjarne. Predsednik komisije tov. Jakšič je predlagal, naj bi primere, ko gre za daljšo bolezensko odsotnost članov sindikata, obravnavali najprej na sejah osnovnih organizacij sindikata TOZD valjarn, ki bi na to posredovala ustrezne predloge komisiji za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja.

SKUPNA SEJA

V torek 26. junija je bila skupna seja kadrovskih komisij pri OO ZK in OO sindikata TOZD valjarne. Člani obeh komisij so posvetili največ pozornosti pripravi na konstituantno sejo delavskega sveta TOZD valjarne. Pripravi bi bo treba poročilo o poteku volitev novih samoupravnih organov po posameznih voliščih. Poudarjeno je bilo, da morata v bodoče obe komisiji spremljati delo članov samoupravnih organov. Prav tako naj bi bili pozorni ob vseh kadrovskih premikih v obratih, kar zadeva izpolnjevanje zakonitosti. Delovne

skupine naj bi vsaj kot posvetovalni organi sodelovale pri premeščanju delavcev.

SEJA ODBORA OO SINDIKATA TOZD HLADNA PREDELAVA

Predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD hladna predelava tov. Pestotnik je na seji dne 28. junija navzoče člane seznanil s pripravami na konstituantno sejo. Odbor mora pripraviti predlog za sestavo delovnih organov konstituantne seje ter predlog za izvolitev predsednika, podpredsednika, kakor tudi predloge za sestavo treh komisij pri delavskem svetu TOZD hladna predelava.

Vodovodni instalaterji na izletu

(nadalj. s 4. str.)

mično nadaljevali vožnjo do Izole.

Slabo vreme nas je motilo, ko smo se razmeščali po počitniških hišicah v kampu počitniškega doma iz Domžal. Nasmehani upravnik kampa nam je dajal upanje, da se bo vreme izboljšalo. Najbolj vroči so se že namakali v topli morski vodi, ki je v koprskem zalivu najbolj topla, saj je imela 22 stopinj, čeprav je bilo ozračje hladno. Za prehrano smo se že predhodno dogovorili v domu slepih v Izoli, kjer so nas zelo prijazno sprejeli upravnik in osebje.

Hrana ni bila predraga in tudi najbolj lačni so lahko dobili dodatek. Zato priporočam tudi drugim obratom, ki organizirajo take izlete k

morju, da se poslužijo takih domov, ki so veliko cenejši kakor hoteli, ki za naše žepe niso dostopni.

Vse dni se vreme ni izboljšalo, zato smo z osebnimi avtomobili organizirali izlete v Portorož, Novigrad in razne druge kraje po naši hrvatski obali.

V ponedeljek 25. junija se je vreme popravilo in zjutraj je že posijalo sonce. Vsi smo bili takoj v kopalnih hlačkah, da vsaj zadnji dan izkoristimo toplo sonce in morsko vodo. Po kosilu smo se le težko ločili od toplega morja, prijaznega upravnika doma slepih, ki nas je vabil, naj se še oglasimo v njihovem domu. Sonce je bilo že visoko na obzorju, ko smo se poslovili od Izole.

Jože Hudolin

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Posledice in učinki jedrske eksplozije v zraku 4.

MERE VARNOSTI TEDEN DNI PO EKSPLOZIJU

Ljudje na ogroženih področjih bodo vnaprej obveščeni o padcu stopnje radioaktivnosti. Pri obveščanju prebivalstva bodo sodelovala vsa javna občila. Evakuacija prebivalstva bo možna le po navodilih civilne zaštite. Torej kako se pripraviti in kaj ukreniti? Predvsem bo potrebno narediti vse varnostne meje, da radioaktivne padavine ne prodrejo v stanovanjske stavbe. V zasilnem prebivališču se v takih primerih ne bi smelo kuhati, zato bo potrebno pripraviti zalogo suhe hrane in vode. Voda naj se hrani v steklenicah. Dnevno človeku zadošča 1,5 l vode. Hrana mora biti prav tako neprodušna zaprta. Vsaka družina bi morala biti pripravljena za primer take katastrofe. Dandanašnji, ko nam trgovina ponuja več mesecev obstojno mleko, veliko izbira konzervirane hrane, naj bi 4-članska družina imela doma stalno na zalogi:

- 40 mesnih konzerv, ki morajo biti take, da jih lahko použijemo hladne (sardine, mesni zajtrk ipd.)
- 10 kg konzerv kisle zelenjave (kumarice, srbska solata)
- 10 kg marmelade ali medu
- 10 kg kompota

Vse te konzerve imajo obstojnost vsaj dve leti. So pa uporabne tudi v vsakdanjem življenju. Družina naj bi vedno koncem meseca porabila del te zaloge, takoj nato pa nadomestila z drugo. V kolikor bi se mednarodna situacija zaostrila je potrebno nabaviti tudi naslednje:

- 10 litrov obstojnega mleka
- 40 zavitkov sira
- 10 kg prepečenca

Denar za to zalogo ne bi bil zavržen. V trenutku signala za bližajočo se nevarnost moramo računati, da bo zmanjkalo tudi električne energije, zato bo potrebno nabaviti zadostno količino baterij in sveč. Transistorski sprejemnik in baterijska luč nam bosta dragocena pripomočka.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

železarski feljton ● železarski feljton ● železarski feljton ● železarski feljton ● železarski feljton ● železa

V kateri fazi izgradnje je železarna Skopje?

Projekt železarne Skopje je osnovan na končni proizvodnji 940.000 ton surovega jekla, ki naj bi ga predelali v 663.000 ton vroče in hladno valjane pločevine ter trakov letno. Projekt predvideva tudi medfazno proizvodnjo 300.000 ton surovega jekla in 210.000 ton izdelkov. V ekonomski obrazložitvi je navedeno, da bo železarna pričela obratovati s polno zmogljivostjo že leta 1972.

Projektanti in ekonomisti so do leta 1972 predvideli naslednja sredstva v končni fazi oziroma pričetku obratovanja: Investicija v osnovna sredstva 177,7 milijard starih dinarjev, obratna sredstva 22,1 milijard starih dinarjev, družbeni standard in kadri 10,6 milijard starih dinarjev, skupaj 210,4 milijard starih dinarjev.

Lahko si predstavljamo, da se je ta finančni načrt v teku 12 let bistveno povečal. Komisija zveznega izvršnega sveta je leta 1959 ugotovila, da obstajajo pogoji za proizvodnjo jekla z uporabo izključno makedonskih surovin. Geološke raziskave so pokazale, da je v rudnikih »Demir Hisar,

Tajništje in Mamjan» sicer bolj siromašne, vendar dovolj rudnih rezerv (35–40 % železa). Ravno tako so ugotovili, da je dovolj koksovskega lignita za izdelavo polkoksa. V kamnolomu »Baujame« pa so ugotovili zadostne zaloge za izdelavo kvalitetnega apnenca. V projektu je bilo predvideno, da bodo rudniki, kamnolom, apnenca, koksarna in elektrarne zgrajene vzporedno z železarno do leta 1972. Za planirano količino 770.000 ton surovega železa letno, bi v glavnem rabili naslednje količine surovin in energije:

1.943.000 ton sideritno šamozitne rude 35–40 odstotkov Fe
142.020 ton apnenca
831.000 ton polkoksa
80.000 ton mazuta
1.487.908 x 1000KWh elektro energije

Resnične zmogljivosti rudnikov železarne Skopje pa so za leto 1973 predvidene naslednje:

1. Rudnik Tajništje
sideritna šamozitni koncentrat 42 % Fe 320.000 ton
2. Rudnik Demir Hisar
sideritno šamozitni koncentrat 40 % Fe 120.000 ton
3. Rudnik Mamjan
drobljena magnetitna-hematitna ruda 52 % Fe 60.000 ton

SKUPAJ 500.000 ton

Poleg pomanjkanja rudnega vložka so imeli v letu 1972 težave še s pomanjkanjem elektro energije, mazuta in polkoksa.

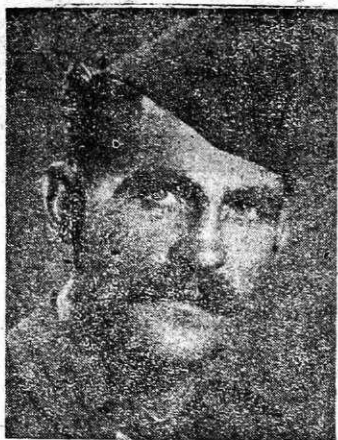
Pri projektiranju talilnic so se morali projektantje omejiti na tehnologijo, ki ustreza domačim makedonskim surovinam. Ker je klasičen plavž vezan na uporabo kvalitetnega uvoženega koksa, so se odločili za elektro reducirne peči (TH), ki lahko obratujejo tudi s polkoksom. Da bi bilo obratovanje z ER peči ekonomično, so izbrali Krupp-Renn postopek za obogatitev na Fe siromašne rude. Izvršeni so bili tudi poizkusi predredukcije v rotacijski peči K-Renn s šamozitno rudo (v CSSR) vendar ne s polkoksom iz koksovega lignita. Poizkusi v TH peči Štore 12.000 KVA so pokazali optimalne rezultate z vložkom 50 % sintra in 50 % lupe (izdelane v CSSR in ZRN) s porabo električne energije 1800KWh/tono, in uporabo uvoženega koksa iz Poljske. Vendar so poizkusi na petih rotacijskih pečeh v Skopju pokazali drugačne rezultate kot je bilo predvideno v projektu. Kvaliteta drobljene lupe izdelana izključno iz domačih surovin nikakor ne ustreza zahtevam, zato so Krupp-Renn peči kljub večkratnim poizkusom začasno ustavili. V raziskovalnem oddelku so postavili miniaturno Krupp-Renn peč v merilu 1:10, kjer vršijo poizkuse in analizirajo vzroke neuspeha v proizvodnji lupe.

(Se nadaljuje)

Jože Vidic

Usoda partizanov iz prvega partizanskega taborišča na Mirci

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica, Zločin pri Lenartu, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado. Pripravi Mirko Frankič-Tilen (na sliki) **13**

Kdor se je zvečer ali ponoči vračal v taborišče je moral svoj prihod najaviti z dogovorjenim živzgom. To je z enim dolгим in dvema kratkima živzgomoma, iz taborišča pa so se morali oglasiti z enakimi živzgi. Živzgi so bili seveda pridružen.

Podnevi je bila nad taboriščem straža. S stražarskega mesta smo imeli dober razgled na vse strani. Izdelali smo nadrobno načrt umika, če bi nas napadli. Za dohod ali odhod iz taborišča je bila samo ena pot, druga dva izhoda sta rabila samo za umik v primeru napada. Kadar smo šli vsi štirje na delo na teren ali v akcijo, smo pri vhodu v taborišče namestili srobot. Kdor bi se motal od okrog, bi se pred vstopom v gozdiček zapletel vanj. To bi

nas opozorilo, da je bil nekdo med našo odsotnostjo blizu taborišča ali pa da je še vedno skrit nekje v bližini.

Za naše taborišče sta vedela samo Viktor Stražišar in njegov nečak Peter. Oba sta padla v NOB. Viktor je padel aprila 1943 kot sekretar kamniškega okrožnega komiteja.

Hrano smo dobivali na Koroški Beli. Za nas so jo zbiral Janez Bizjak, Matevž Vidic, po domače Pedicelj, brata Pavel in Ciril Svetina, Jože Noč, Encelj iz Javorniškega Rovta, Jože Rozman in njegova žena Francka z Uko ve na Jesenicah in sorodniki. V prvih dneh partizanstva nismo opravili nobene prehranjevalne akcije. Hrano so nam prinašali do Jerce ali Blaža Klinarja na Prehodih.

Iz Frankičeve pripovedi lahko sklepamo, da so si prvi štirje partizani dobro uredili taborišče na Mirci. Za to trditev naj navedem odlomek iz časopisa Slovenski partizan, ki je oktobra 1941 razložil navodila o organizaciji partizanskih taborišč:

»Taborišče mora biti zgrajeno na takem mestu, da ga ne bo videti na še tako majhno razdaljo od nobene strani kakor tudi ne iz zraka. Najbolje je, da je daleč od poti in prehodov. Izhode in dohode partizanov k taborišču je treba stalno menjati in sproti maskirati. Vsako odmetavanje v okolici taborišča kakršnih koli predmetov, npr. konzervnih škatek, ostankov jedi, papirja, praznih nabojev itd. je za sovražnika najboljše sled. Prav tako

vsak nepotreben strel, kričanje, dim, luč ponoči itd. Vse to lahko razkrije taborišče. Tu velja pravilo: partizansko taborišče je nevidno in neslišno, vanj ne vodi nobena pot.

Partizanski govor. To so signali spoznavanja, parole itd. Uporaba takega načina govora je izredno pomembna ne samo v taborišču, temveč tudi v borbi. Uporablja ga predvsem straža, patrulja, oglednik, observator, komandir. Brez dogovorjenega znaka, signala ali parole ne sme biti spuščena v taborišče nobena oseba. Partizanski govor je umetnost posnemanja zvokov, znakov, glasov obdajajoče narave in tam živečih živali, zveri, ptic; ki je preračunano na to, da ne vzbuja nobenega suma pozornosti...»

Taborišče na Mirci je bilo zgrajeno tri mesece prej, preden je bil napisan in objavljen citirani članek. Kljub temu lahko razberemo, da so jeseniški prvoborci na Mirci v praksi že prej uveljavili vsa poveljna navodila iz Slovenskega partizana.

»Povezali smo se s skupino partizano, ki je taborila v hribu Hrastnik nad Koroško Belo,« se Frankič naprej spominja prvih dni partizanstva. »Taborišče v Hrastniku je bilo le 15 minut hoda od hiš v zgornjem delu Koroške Bele. Bilo je pod kamnito steno, kjer je bila majhna kotlina,

poleg nje pa je rastla velika smreka. Strehe niso imeli in so se v deževnih dneh in nočeh pokrili z veliko avtomobilsko ponjavo. Ležali so na smrekovih vejah. Kuhali so vsak dan po eden.

V začetku med nami ni bilo imenovanega komandirja. Na Mirci smo za vodjo naše skupin priznali Jožeta Šavlija, na Hrastniku pa Poldeta Stražišarja.

Prvi partizani v taborišču na Hrastniku so bili Polde Stražišar, Janez Šmid, Viktor Svetina, Valentin Vister, Peter Rupar. Albert Vergelj in Ivan Vovk-Zivan. Od teh živi samo še Ivan Vovk-Zivan. Tako sva iz dveh prvih partizanskih taborišč živa samo še dva. Polde Stražišar je padel kot poveljnik bataljona julija 1942 na Lipanski planini na Pokljuki. Janeza Šmida so Nemci ujeli in je po mučenju marca 1943 umrl na jeseniškem gestapu. Tudi Alberta Vergelja so ujeli aprila 1942, ko je šel domov po ženo, ki so jo nameravali Nemci ustreliti. Ustrelili so ga 16. maja 1942 s skupino dvanajstih talcev v Dragi.

Peter Rupar je bil že pred vojno skojevec. Padel je 24. julija 1943 pri Ajdnu pod Stolum skupaj z Adolfo Repetom. Viktor Svetina, ki je 1942 pobegnil od partizanov, in Valentin Vister sta umrla po vojni.

KI SO B
PARIZANI

Dokaj podrt prvega partizana šča na Mirci življenjske pole nad je. Boka nost in genda bodilna boja, in Ivan Kavčič borca. to n vse štirje da ob podobna nas

JOŽE ŠA
PSTOLC
REVOLUC

Jože Šavli je marca 1949 na gov očje bil zarni. v rodu Tolminca, c v začeti tega selili. Jese imel š obrata ga Nemci se ustrelili tot fa Beli. Njegov o 1939, na pa nicah.

Po kani je se v mizarja Tam j 1926, ko se je nice in zapo ju Drag Višn po odsenju ka odp svoje nico in ort z

Bil je emiri tih cepusto

Janko Ažman

2

IV. JAHNO na Makalu

Ponoči je lilo kot iz škafe, povrhu pa nam še pijavke niso dale miru. Bilo jih je zelo veliko, saj je Brojanu ena zlezla celo v usta in se mu prisesala na nebes. Zjutraj smo vsi zgledali kot mesarji. Okrog osme ure smo odrinili v kar lepem vremenu, ko je posijalo sonce, so tudi pijavke izginile. Po polurni hoji smo prišli na gol greben odkoder se nam je odprl razgled na bližnje himalajske vrhove, med katerimi se je iz oblakov dvigal tudi naš cilj Makalu, zraven pa še Čamlang. Vse skupaj je bilo oddaljeno okrog 40 km zračne črte, mi pa smo hodili čez hribe in doline, zato smo rabili še osem dni. Ta dan smo hodili do treh popoldne. Ustavili smo se v vasi Num nad Arunom, — ogromno reko, ki smo jo na naši poti morali še prekoračiti. Z Gregorijem sva zaklala kozo, iz nje je postala kar dobra večerja, ker je to pot kuhali Cic, imeli pa smo jo naslednji dan še za zajtrk. Zvečer je zopet začelo deževati, zato smo se spravili v šotore.

Z Bronom in Denom smo ostali že ob štirih, ker so našo jutro za izjemo namesto pijavk pregnale miravle. Po

leg vsega smo imeli še poln šoter vode. Po kozji juhi smo se spustili do Aruna, ki je kake 500 m nižje. Okrog sedmih smo se zbrali pri edinem mostu daleč naokoli. Narejen je iz treh bambusovih vrvi, napetih čez reko, med seboj so povezane in ko hodiš po spodnji, gresta zgornji dve skupaj. Zato tudi ni primeren za nosače s težkimi tovari.

Čez most je neslo tovore samo kakih deset nosačev, nekateri pa še prazni niso upali čezenj. Srečo smo imeli, da so kake 50 m višje imeli napete že dve žični vrvi za nov most. Po teh vrveh smo spravili čez vse tovore, poleg pa še našega zveznega oficirja, ki se ni mogel ravno pohvaliti s korajžjo. Vse skupaj je trajalo vse dopoldne, potem pa smo hodili do noči. Nočili smo za vasjo Alle na višini 1590 m. Bila je to prva noč brez pijavk, vsi smo se oddahnili. Proslavili smo tudi Marjonov rojstni dan z steklenico pleterske slivovke.

Naslednji dan smo še precej časa hodili skozi pragozd, nakar smo prišli do hudournika Kasuwa. Spet most iz bambusa in pretekli sta dve uri, predno so se vsi nosači

spravili čez. Ker smo morali čakati, smo izkoristili čas za kopanje. Pri mostu je bilo 1050 m višine, po treh urah pa smo se dvignili na 1950 metrov, spet med pijavke. Pot je bila precej zoprna. Med namočenimi riževimi polji smo se dvignili skoraj do vasi Bungim in tam postavili tabor. Z Gregorijem sva zopet zaklala kozo. Vso drobovino so pobrali nosači in napol pečeno takoj pojedli. Ponoči je spet močno deževalo, tako da smo se zjutraj prebudili v premočenih spalnih vrečah v mlaki. Še dobro, da ni bilo mraza.

Zjutraj smo zamenjali nosače. Tu gori so izgledali precej bolj močni in vzdržljivi. Hodili smo po koruznem polju, polnem pijavk. Še nikoli prej se mi ni zgodilo, da bi se sebe pobral naenkrat več kot deset pijavk, zato smo se večkrat ustavljali in se pregledovali. Ves dan smo hodili z dežniki, ustavili pa smo se sredi gozda, kako uro od same vasi na višini 2400 m. Z Bronom in doktorjem smo se lotili taroka, dokler se ni znočilo.

2. septembra smo bili že osmi dan na poti. V dežju

smo hodili po razmočeni, blatni in precej strmji poti skozi gozd velikanskih rododendronov. Nosači so bili še prav tako kot nižje doli bosi in napol nagi, tovore po 30 kg pa so nosili obešene čez čelo. Bili so večinoma Tibetanci. Do treh smo prišli na višino 3500 m, kjer smo si na mali jasi postavili nočišče. Ker smo bili vsi premočeni, nam je Aleš hotel postreči s slivovko. Iz nosaškega koša je potegnil steklenico, vendar smo že na pogled ugotovili, da je bila steklenica odprta. Ko smo se poskusili vsebino, smo ugotovili, da je slivovka krepko zalita z vodo.

Izkazalo se je, da so šerpe tako razredčili vse štiri steklenice, kar smo jih pač imeli. Spet smo vzeli v roke zemljevide in pregledovali koliko poti nam je še ostalo. Spet smo se spravili spet v mokre vreče, saj dež še vedno ni prenehal in nas je še kar naprej namakal.

Zjutraj smo se zagrizli v strm blaten breg in večkrat se je zgodilo, da si se v blato vdrl prav do kolen. Okrog poldneva smo prišli na Barunsko sedlo 4140 m, od koder smo se spustili do lepega jezera 20 m nižje, kjer je bilo tudi nekaj pastirskih stanov. Tu gori se je paslo nekaj koz in jakov ter bivolov. Do večera smo se spustili na 3500 metrov proti dolini reke Barun, ki se izliva v Arun in nas bo pripeljala do baznega tabora. Ker zvečer nismo na-

šli dobrega prostora za postavitev šotorov, smo temu primerno tudi spali. Zjutraj smo že tako mokri sestopali po strugi potoka proti reki Barun do višine 3200 m. Še vedno je bilo veliko rododendrona, vmes pa so bile že posamezne himalajske jelke. Barun je precej velika in zelo divja reka. Ves čas smo hodili ob njej vse do višine 3700 metrov, kjer smo se ob našeljenih pastirskih stanovih ustavili za noč. Poleg koz in jakov so imeli tam gori še zopkije, to so križanci med

jakom in gove postavili šotore nju za to po nekajkrat vrgli

Drugo jutro javil, da je zudar ves ni se je alu Računal smo, večera dosej Z Jureta sva da hoditi zad nosačev e bi ta dan učel dneva, rno k sači prajali stanov i viši

Nosači so kljub snegu prihajali kar bosi

KDO SO BILI PRVI PARTIZANI NA MIRCI

Dokaj podrobnemu opisu prvega partizanskega taborišča na Mirci naj dodam še življenjske štiri partizanov, ki so poleti 1941 taborili nad Jesenicami. Medtem ko je Stan Bokal znana osebnost in legenda narodnoosvobodilne boja, sta Jože Savli in Ivan Kavčič manj znana borca. Zato naj predstavim vse štiri da ohranim njihovo podoba nas in zanamce.

JOŽE SAVLI: OD PUSTOLOVCA DO REVOLUCIONARJA

Jože Savli je bil rojen 28. marca 1909 na Jesenicah. Njegov oče je bil delavec v železarni. Produ so Savlijevi s Tolminca, od koder so se v začetku tega stoletja preselili na Jesenice. Jože je imel še sestro Albina, ki so ga Nenci septembra 1941 ustrelili kot talca na Koroški Beli. Njegov oče je umrl leta 1939, mati pa 1952 na Jesenicah.

Po končani osnovni šoli se je šel Jože v Zagreb učiti za mizarja. Tam je ostal do leta 1926, ko se je vrnil na Jesenice in zaposlil pri rezbarju Dragi Višnarju. Potem je po odhodu vojaškega roka odprl svojo lastno delavnico in se vrnil na rezbarstvo.

Bil je emirne, v mladih letih celo pustolovske narave,

večno lačen znanja. Želja, da bi bolj spoznal svet, ga je 1933. leta pripeljala v francosko tujsko legijo. Kot vojak tujske legije se je potepal po Afriki, Španiji in Franciji. Leta 1935 se je naveličal uniforme; iz Španije je prek Francije pobegnil nazaj v Jugoslavijo.

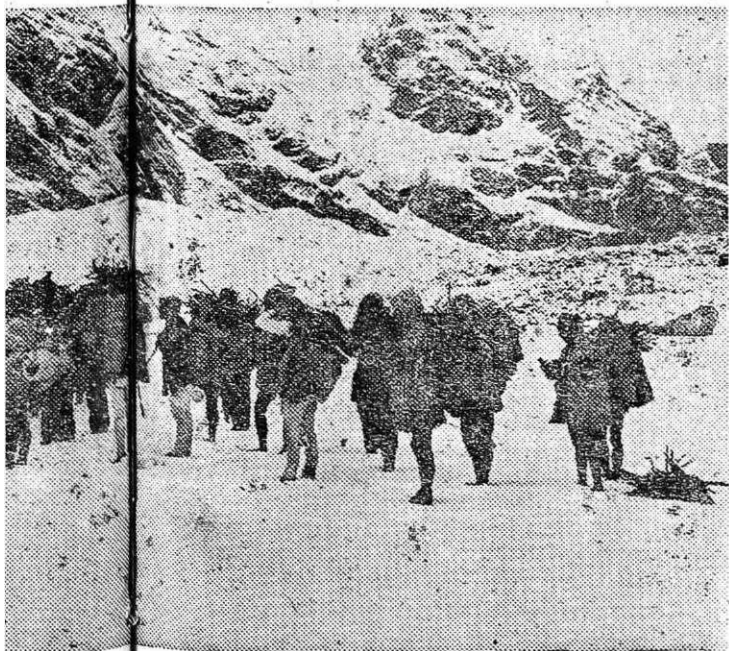
Po vrnitvi se je predstavil kot novinar, ki je služil v tujski legiji. Hodil je po mestih in ljudem delil razglednice, na katerih je bila njegova fotografija. Pod njo je pisalo: Jože Savli, publicist, bivši član tujske legije. Na drugi strani razglednice je bilo v več jezikih napisano, da prosi dobre ljudi za denarno pomoč, da bi kot publicist lahko potoval po tujih deželah. Mecena, ki bi podprl njegove želje, ni dobil, zato se je zaposlil v jeseniški železarni. V prostem času je pisal spomine na življenje v tujski legiji, orientalske pravljice in druge zgodbe ter jih pošiljal raznim uredništvom. Ni znano, koliko njegovih zgodb so objavili v časopisih. Leta 1937 se je poročil, v zakonu ni bilo otrok. Njegova žena Mihaela se sedaj hrani njegove rokopise.

Savli je potoval po svetu z odprtimi očmi: spoznal je življenje delavcev in kmetov v gospodarsko naprednih deželah (Francija) in v kolonijah.

jakom in goveždom. Ko smo postavili šotore in se ob ognju začeli posušiti, smo še nekajkrat vrgli tarok.

Drugo jutro je doktor najavil, da je zunaj jasno, vendar vesele ni bilo dolgo, ker se je kmalu zopet zmoglo. Računalimo, da bomo do večera dosegli bazni tabor. Z Juretom sva bila določena, da hodiva zadnja, da kdo od nosačev ne bi zaostal. Dež je ta dan čel sele okrog pol dneva, rano ko so zadnji nosači prihajali do pastirskih stanov na višini 4100 m. Ves

čas sva priganjala nosače, ki so že zaradi višine zaostajali. Dolina po kateri smo se vzpenjali, je bila široka poldrug kilometer, na straneh pa so se dvigale strme stene, čez katere so padali številni slapovi. Šest nosačev je omagalo, zato so pustili tovore na poti in prazni odšli proti bazi. Tik pred mrakom sva prišla do mesta, kjer so naši fantje prebredli Barun, ki ni bil več tako globok. Nosači si s tovari niso upali brestiti, zato so skupaj z opremo ostali še na tej strani.

li kar bosi

63

Tudi tista podoba, ki jo je gospod Aleš vrgel s stene, je bila naslikana kakor v cirkusu, je Žef odgonetil šele po fotografijah, ki so bile podobne kakor tista 'na roko napravljena' slika.

Nekatere so bile naravnost vratolomne, saj je bila gospa fotografirana z glavo navzdol, kakor da bi plavala po zraku in se šamo s stopali nekako zapletala v tisto 'gugalnico'.

Žef še ne ve, da taki 'gugalnici' pravijo trapez. In tudi verjeti ne more, da je gospa zares počela take vratolomne stvari.

»Najbrž bo to tako kakor v kinu.«

— To so triki. Montaže, — je njemu in Janku razlagal neverjetnosti, ki so bile videti v filmu kakor zares. goriški profesor Bekar (h kateremu ju je poslal Andrej in ki ju je potem peljal v goriški kino, kjer sta se z Jankom čudila vragolijam, ki so jih počenjali filmski igralci na platnu, in se po filmu vpraševala, kako vse to zmorejo, dokler jima tega ni pojasnil prijazni profesor).

»Ah, kje so časi.«

Misel ponese Žefa za trenutek v tiste dni, ko je bil še doma tigrovec in ko še ni slutil, kam ga bo pognalo življenje.

»O da! Takrat sem mislil: tam na oni strani je dežela... Zdaj pa imam to deželo — trdo delo od zore do pozne noči in prazen želodec...«

Žef vzdihne. Ta njegov vzdih pa je zopet namenjen njegovemu delovnemu mestu, kjer se je v tej deželi vse do danes še najbolje počutil ob človeški Goričnikovi bližini.

Tu ga nihče ne priganja kakor v gospodovi hiši, kjer je nad njim žil gospod ali pa hlapec in kjer ima za prijatelja samo gospodarjevega psa Kuna, ki je

Do smeti ima tudi Žef pravico.

»Slika je prav tako kakor odvržen kruh, ki ga presita gospoda meče med smeti in odpadke,« pomisli Žef.

Poleg Kunovih kosti so bili ti odpadki edina Žefova hrana, do katere se je lahko pripeljal v gospodski hiši, če se jih ni že poprej polastil kočijaž Matija, ki si je od vsega dela, ki ga je zdaj moral opravljati Žef, obdržal samo pospravljanje smeti in odpadkov.

»Če je človek prestrašen kot pes, se mu nad odpadki in umazanijo ne obrača želodec.«

To Žef že ves čas, odkar je v hiši gospoda Aleša, ve.

»Samo tako prideš brez denarja do kakšnega grižljaja. Ja, samo tako...«

Tista slika pa bi mu lahko vrgla denar.

Tudi o tem je Žef že včeraj razmišljal.

»Za gospoda je vendar ta slika toliko kot smeti. Drugače bi je ne treščil ob tla.«

Najbrž ne bo zahteval, naj mu jo prinese s smetišča.

»Smeti so smeti!«

Tako si Žef miri vest. Slika je dragocena. Koliko je pravzaprav vredna, ne ve. Moral bi koga vprašati. »A koga?«

To je vprašanje, na katero si ne zna odgovoriti.

Ko bi bilo to doma na Primorskem, bi mu tega ne bilo težko ugotoviti. Sel bi samo v Gorico k mlademu profesorju Jelinciču, tigrovcu, ki se razume na take stvari. Profesor bi vedel in on bi takoj lahko povedal, koliko je slika vredna in koliko hlebcev kruha bi lahko zanjo dobil.

Hlebčki kruha so za Žefa že dolgo edino merilo vrednosti vseh stvari.

Tudi sedaj ima kruh pred očmi, v ustih pa se mu nabira slina.

»Ja, koliko hlebčkov?«

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

mного bolj človeški kakor ljudje, ki ga tam obkrožajo. Zato je raje tu v tovarni kakor v domu gospoda Aleša. Tu je Goričnik, ki je že od prvega dne dober z njim in prijazen. Zdaj pa se mu je verjetno zameril.

»Ja, zameril sem se mu. Še pogleda me ne. Niti besedice mi ne privoščil. Prav nič mu ni mar, kaj bom napravil iz tega kosa želca.«

Žef pili, pili in razmišlja, da bi Goričnika nagovoril sam in ga vprašal, če dela prav. A kaj, ko ve, da dela, kakor je treba, in Goričnik, ki danes sploh nikogar ne pogleda, bi ga morda celo zavrnil, češ: kaj me vprašuješ brez potrebe.

Tudi doma ga bo gospod narahlil, zakaj ni zakuril, če je že prišel. Včeraj se ni vrnil. Pa tudi Matija in Kuna ni bilo.

»Pa je rekel, da se bo vrnil.«

Pravzaprav je bilo kar prav, da gospoda ni bilo. Ko bi prišel, kakor je rekel, bi morda dobil Žefa v svoji delovni sobi, kjer se je vse predolgo zamotil s tistimi fotografijami, ki jih je potem lepo zavil in jih skupaj s tisto dragoceno podobo, ki je 'naslikana na roko', odnesel in vse skupaj skril pod slamnjo na svojem pogradu.

»Morda bo gospodu žal in bo hotel sliko nazaj, ker je vredna.«

Morda ga bo celo pohvalil, da je ravnal prav, ker je ni uničil, saj so take slike, 'narejene na roko', del gospodovega bogastva. Žef ve, da si jih lahko privoščijo samo bogati in z njimi krasijo stene svojih vil in tudi na ta način razkazujejo svoje bogastvo.

Sicer pa Žefu ni toliko do gospodove pohvale, ki je najbrž sploh ne bo, četudi bi se zgodilo, da bi si gospod želel sliko nazaj.

O tem je že včeraj razmišljal in ugibal, koliko denarja stane taka slika, obenem pa ga je ošinila celo misel, da bi to sliko lahko sam prodal.

»Ja, z vso pravico!«

Ta misel vznemirja Žefa tudi sedaj.

Gospod je vendar sliko zavrgel in mu ukazal, naj jo vrže na smetišče. Torej lahko z njo napravim, kar hočem.

Le kdo naj mu odgoneti vrednost slike?

»Prav gotovo je vredna nekaj stotakov? Morda celo tisočak?«

Žefu se vrti pred očmi.

»Tisoč hlebčkov kruha!«

Gora kruha raste v Žefovih mislih.

»Vsak dan hlebček? Skoro tri leta vsak dan hlebček!«

To bi zadoščalo, da bi lahko poleg 'mineštre' v zavetišču sv. Jožefa zaužil vsak dan še hlebček kruha vse do konca vajeniške dobe.

Misel, da bi prišel do te gore kruha s pomočjo denarja, ki bi ga izkupil za sliko, je vedno bolj zapeljiva.

Prodal jo bo. Vso pravico ima do tega.

»Toda kdo jo bo kupil?«

To vprašanje je še bolj brezupno kakor prvo, na katero bi mu odgovoril lahko kak poznavalec takih stvari in ki bi zanj doima na Primorskem, kjer je na svojih tigrovskih kurirskih poteh spoznal nekaj izobraženih ljudi, sploh ne bilo nobeno vprašanje. Vprašanje, kdo bi sliko kupil, pa bi bilo tudi v domačih krajih najbrž nerešljivo.

»Sicer pa bi jo lahko prodal tudi za manjši denar.«

Gora hlebčkov se pred Žefovimi očmi zniža od tisoč hlebčkov na mnogo manj hlebčkov.

»Ni treba, da bi bilo toliko,« si pravi.

Čez tri dni bo prejel svoj prvi stotak. Nekaj bo dal stran za perilo in obleko, trideset dinarjev pa bo imel za kruh.

»Vsak dan hlebček,« se razveseli.

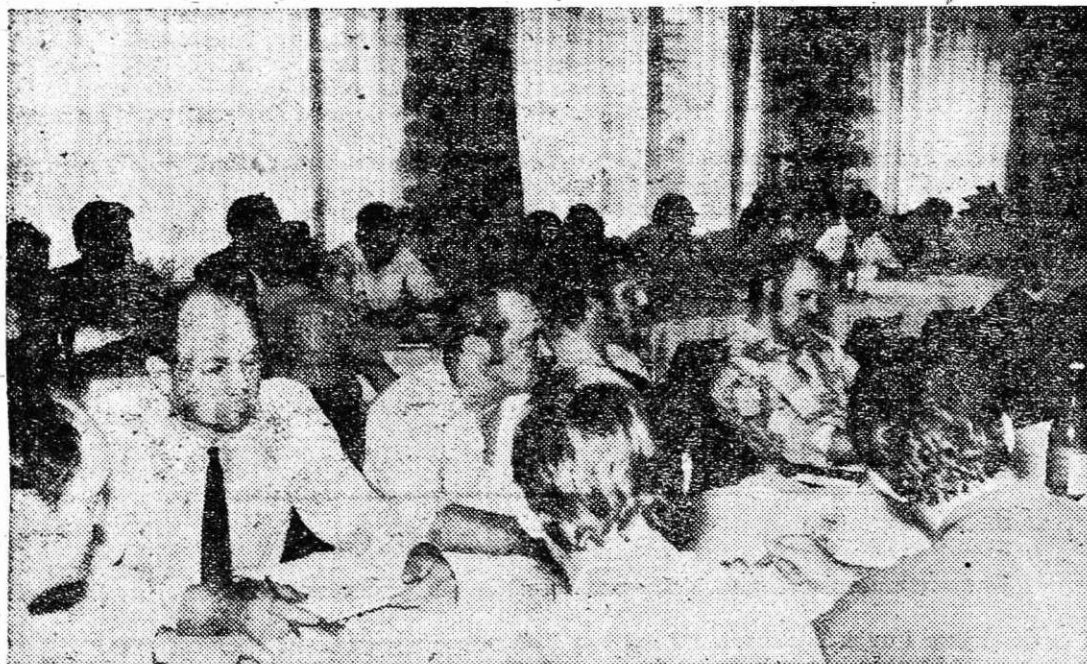
Nasmeh na ustnicah pa mu ugasne, ko pomisli na obleko.

»Obleka je draga,« se zresni.

Moral bo dati mnogo več k denarju za perilo in obleko in hraniti nekaj mesecev, da se bo lahko vsaj za silo oblekel. Dvanajstega novembra smo, on pa nosi še vedno to, kar je prinesel na sebi od doma. Še vedno je oblečen kakor poleti, pa je že tak mraz, da se mu zunaj na cesti zdi, kakor da bi hodil zag...

Konstituantna seja delavskega sveta TOZD valjarn

Konstituantna seja delavskega sveta TOZD vzdrževanje, energija in transport

NAGRAJENE NALOGE

JEKLO, NEPOGRESLJIVO V SODOBNEM ŽIVLJENJU

Današnjega časa si ne moremo predstavljati brez industrijskih izdelkov. Za vse, ki nosimo, uporabljamo, je poskrbela industrija. A največ, osnovo za vso industrijo nam pomeni železarska industrija. Brez železarske industrije ne bi bilo ne avtomobilov, ne vlakov in mnogo česa drugega. Če bi železarne naenkrat prenehale izdelovati na primer žebelje, cevi, pločevino itd., bi se naše življenje zelo sploh ne moremo predstavljati, kajti zrasli smo v dobi razvite železarske in ostale industrije. Kar predstavljajte si, kako bi bilo, če ne bi imeli šivanke ali pa posode za kuhanje.

Jugoslovanska železarska industrija sicer nima boljšega mesta v svetovni lestvici po proizvodnji surovega jekla. Na primer leta 1938 so takratne jugoslovanske železarne proizvedle samo 227.000 ton surovega jekla, leta 1958 1,1 milijona ton, do leta 1971 pa se je proizvodnja surovega jekla za malo več kot podvojila. Vendar vsa ta proizvodnja še ne zadovoljuje naših potreb, ki so vedno večje. Če primerjamo podatke, da je leta 1971 Sovjetska zveza proizvedla 121 milijonov ton, ZDA pa 110 milijonov ton surovega jekla, je razlika med Jugoslavijo ogromna. Jugoslavija je tega leta proizvedla 2,4 milijona tone surovega jekla. Po proizvodnji surovega jekla torej prednjačita ZDA in Sovjetska zveza, sledi jima pa še Japonska, Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Francija itd.

Prav tako kot razne gospodinjske pripomočke, mora industrija iz jekla izdelovati tudi orožje, ki pa je na žalost namenjena za uničevanje človeštva.

Če se ponovno vrnemo na primer kar na področje gospodinjstva. Katera gospodinja še lika z likalnikom na oglje in še ta je bil iz jekla. Prav čudno se nam zdi, če je treba kaj oprati na roke, ko pa to lahko opravi pralni stroj. Skoraj bi pozabila omeniti eno najvažnejših gospodinjskih pripomočkov — štedilnik. Potem pa so tu še pekači, hladilniki, jedilni pribori itd. Skoraj vsaka za življenje uporabna stvar gre najprej skozi roke železarja.

Izdelkov nam še ni dovolj. Življenje z vratolomno hitrostjo drvi naprej, mi pa si želimo vedno kaj novega, posebnega, kar nam bi olajševalo delo in življenje. Če bo šlo tako naprej, ne bomo ljudje več ljudje, ampak samo še roboti, ki bodo pritiskali na gumbe. Že majhni otroci se navadijo pritiskati na gumbe, ki so vdelani v njihove moderne igrače. Pritisneš na gumb in mali avtomobilček se odpelje po sobi.

Tako kot trdi večina, trdim tudi sama, da spada železarsstvo med najvažnejše veje sodobne industrije. Po količini in kakovosti, je v stalnem porastu. Le-ta je izreden po drugi svetovni vojni in še vedno je v porastu, kajti današnji tempo življenja zahteva vedno in veliko več novih proizvodov, katerim je osnova jeklo.

Mojca Budinek, osn. šola Kranjska gora

Sodelavcem — dopisnikom ŽELEZARJA

XII.

ZLORABA SVOBODE OBVEŠČANJA

V prvem delu našega razgovora o Zakonu o javnem obveščanju, smo obravnavali bistvena uvodna načela in temeljne določbe tega republiškega dokumenta. V šestem poglavju zakona so obravnavani primeri zlorabe svobode obveščanja. Ker to prizadeva tako novinarje — dopisnike, kot uredništva, posvetimo nekaj misli temu poglavju. Člen 80. se glasi: »Objavljanje sporočil, ki navedajo na kazniva dejanja, gospodarske prestopke ali prekrške ali ki škodujejo časti, dobremu imenu ali pravicam občanov ali družbene skupnosti, pomeni zlorabo obveščanja in ima za posledico odgovornost po zakonu.« In dalje:

»Prepovedano je razširjati sporočila, s katerimi se:

1. objavljajo zaupni dokumenti ali podatki, ki so po svoji naravi državna, uradna ali gospodarska tajnost posebnega pomena za družbeno skupnost;
2. prenašajo ali raznašajo neresnične ali alarmantne vesti, ki ogrožajo ali bi utegnile ogroziti javni red in mir ali vznemiriti javnost;
3. hudo žalj moralo;
4. povzročajo škodo pri vzgoji otrok in mladine;
5. objavljajo dokumenti ali podatki, ki so škodljivi za sodni postopek.«

Komentar k dovolj preciziranim in jasnim primerom zlorabe svobode obveščanja ni potreben, potrebno pa je poudariti, da za preprečevanje tiskanih stvari z vsebino, ki smo jo citirali, pri-

stojni okrožni javni tožilec izda začasno prepoved razširjanja takega tiska.

JAVNOST DELA

V posebnem poglavju zakon obravnava vprašanje javnosti dela in zavezuje družbenopolitične skupnosti in njihove organe, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije ter društva, da morajo v svojih statutih ali v drugih splošnih aktih, če nimajo statuta, natančno in podrobno določiti kako bodo zagotavljali javnost dela in način dostopa do sporočil. Določiti morajo tudi osebo, ki je odgovorna za zagotavljanje javnosti dela.

Vse v predhodnem odstavku omenjene organizacije in organi, morajo dajati novinarjem sporočila o svojem delu in o izpolnjevanju svojih nalog, jim omogočiti prisostvovanje na sejah organov, na plenarnih, skupščinah in zborovanjih in jim tudi dati gradivo pripravljeno za takšne sestanke. Sporočila ali prisostvovanje na sejah ali sestankih se lahko odkloni v primerih kadar gre za državno, uradno ali poslovno tajnost, ki jo določa zakon ali statut organa ali organizacije.

POPRAVEK

Tako dopisnike — novinarje, še bolj pa bralce — občane, bo zanimalo tudi poglavje zakona, ki govori o obvezni objavi popravka sporočila v časopisu, če je bila z njim prizadeta čast, dobro ime, pravica ali korist delovnih ljudi in občanov, družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopoli-

tičnih in družbenih organizacij, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij, društev in civilno pravnih oseb. Kadarkoli kdo od navedenih zahteva popravek, mora natančno navesti na kateri sestavek se nanaša in številko ter stran časopisa v katerem je bilo sporočilo oziroma sestavek objavljen. Kdor daje popravek, ga mora tudi podpisati, ker je sicer brezpredmeten in se ga ne objavi.

Zakon seveda tudi natančno določa kdaj odgovorni urednik ni dolžan objaviti popravka. Navedimo le nekaj primerov:

— kadar se popravek ne nanaša neposredno na sporočilo oziroma informacijo zaradi katere se daje popravek in če je popravek sestavljen le iz mnenj in splošnih razglabljanj brez dejstev in okoliščin;

— če bi z objavo popravka oziroma njegovo vsebino zašli v področja, ki jih obravnavamo v prvem poglavju današnjega nadaljevanja;

— kadar se popravek nanaša na resničnost, ki je bila ugotovljena s pravomočnim aktom pristojnega državnega organa;

— če je popravek napisan nevljudno ali žaljivo, če je nesorazmerno daljši, kot je bilo sporočilo, če je popravek dostavljen po preteku 30 dni od objave v dnevnem listu oziroma po preteku 60 dni od objave v kakšnem drugem periodičnem listu ali reviji in v nekaterih drugih primerih.

V našem prihodnjem nadaljevanju bomo obravnavali posebne odgovornosti, ki jih Zakon o javnem obveščanju nalaga novinarjem — dopisnikom in nasploh o novinarski etiki.

JESENIŠKE NOVICE in Novice iz radovljjske občine

V nedeljo popoldne je na vrhu Triglava zavihrala naša trobojnica ne samo v počastitev praznika dneva borca, ampak tudi v znak uspešno zaključene velike planinsko alpinistične taktične vaje enot jeseniško-bohinjskega partizanskega odreda.

Poleg odreda so sodelovali še planinske enote Jugoslovanske ljudske armade, milica, člani odbora za splošni ljudski odpor pri krajevni skupnosti Dovje Mojštrana in letalska enota alpskega letalskega centra Lesce. Osnovni namen je bil prikaz uporabe tehničnih pripomočkov in gibanje vojaških enot v zahtevnem gorskem svetu, reševanje ranjencev in pa borba z sovražnikom.

Rdeči so morali zaustaviti plave, to je sovražnika, ki je iz Trente hotel vdreti na našo stran. Udeleženci vaje so se izredno izkazali, saj ni enostavno s popolno vojaško opremo v navezah napredovati po zahtevnih smereh triglavskega pogorja. Z vajo so bili zadovoljni tudi številni opazovalci tako iz občine kot tudi republike.

Pohvalo vsem sodelujočim je izrekel ob koncu vaje tudi komandant jeseniško-bohinjskega teritorialnega odreda podpolkovnik Slavko Staroverski. Poudaril je odlično sodelovanje vseh, katerih naloga je delovati na področju splošnega ljudskega odpora, tako da je vaja zares odlično uspela. Treba je vedeti, da je bila to do sedaj najtežja izvedena vaja, in da pri nas v Jugoslaviji še ni bilo izvedene naloge na tako zahtevnem terenu, kot je triglavsko pogorje.

Na ponedeljkovi seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Jesenice so razpravljali samo o dveh točkah dnevnega reda. Analizirali so minule seminarje za vodilne delavce v osnovnih organizacijah, na katerih je bila udeležba dobra, manj pa so bili zadovoljni z učinkom. Preveč predavanj je bilo natrpanih v treh dneh, tako da so poslušalci dobili le osnovno znanje, brez da bi ga lahko v razpravi dopolnili. Zato so bili mnenja, da bi morali v bodoče take seminarje bolje pripraviti, zavzeli pa so se tudi za kratka popoldanska predavanja o enem samem vprašanju. Ob seminarju izvedeni ankete so tudi ugotovili, da je informiranje članov delovnih kolektivov v poslovanju teh v glavnem zelo slabo.

Na seji pa so govorili še o tem, kako bo v občini organizirali javno razpravo o družbenem dogovoru o kadrovski politiki in pa o osnutku zvezne ustave. Obe temi bodo združili, javno razpravo pa organizirali na principu delegatskega sistema.

Za tak način so se odločili za to, da bi praktično preiz-

kusili delovanje predvidenega delegatskega sistema. Razen tega, da je čas za zahtevno in obsežno izvedbo javne razprave neprimeren, saj je treba razprave v delovnih organizacijah, društvi in krajevnih skupnostih opraviti že do 15. septembra, pa so navzoči tudi menili, da je 100-odstotna zahtevana udeležba na zaključni konferenci delegatov prezahtevna. Se posebej zato, ker je v zadnjem času vrsto primerov, ko razne seje organizacij niso sklepne. Ker tudi seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta ni bila sklepna, bodo pripravili izrečena mnenja in jih potrdili na ponovno sklicani seji.

Na zadnji seji sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve pri skupščini občine so razpravljali o cenah. Glede na med-republiški dogovor so se domnili, da bo mogoče dvigniti cene za komunalne stanovanjske storitve za 12,3 %, obrtnice storitve za 8,7 % in cene v mestnem prometu za 13,2 %.

Delovne organizacije torej lahko v prihodnje pripravijo nove cenike in predložijo skupščini občine v soglasje.

Tudi na seji sveta za gospodarstvo pri skupščini občine Jesenice, so govorili o odredbi o družbeni kontroli cen, konkretno pa so imeli v mislih cene v živilski proizvodnji, obrtne in gostinske usluge.

Pri nas imamo v letu 1973 štiri vrste cen.

Pod najstrožjo družbeno kontrolo, s tem da bodo določene najvišje možne cene, bodo še naprej cene kruhu, mleku in mesu. Drugo so cene, za katere mora dati skupščina občine soglasje, to so na primer komunalne storitve, stanarine, mestni promet in drugo. Tretje so evidentirane cene, kot so na primer cene gostinskih in obrtnih storitev. Delovne organizacije jih same določijo, skupščini občine pa pošljejo samo v vrednost. Pri tem pa se morajo seveda držati med-republiških dogovorov o cenah. Ostanjejo še proste cene, ki pa jih proizvajalci lahko prosto oblikujejo.

Ob cenah še povejmo, da se bodo najemnine družbenih stanovanj povečale za 14,15 %, to pa je za toliko, kolikor je sedaj k vsakemu stanovanju prispevala občina. To breme bodo sedaj prevzeli stanovalci.

Obvestilo posojilojemal-cem gradbenih posojil

Kadrovski sektor, oddelek za družbeni standard železarne Jesenice obvešča vse posojilojemalce, ki jim je bilo v letu 1973 odobreno gradbeno posojilo, da takoj dostavijo zemljiško knjižne izpiske, ki jih dvignejo na katastru pristojnega sodišča. Železarna Jesenice bo vsem posojilojemalcem, ki ne bodo dostavili zahtevanega dokumenta ustavila izplačilo odobrenega posojila.

Nadalje opozarjamo vse bodoče interese, ki se bodo prijavili na razpis za odobritev gradbenega posojila za leto 1974, da takoj prično urejevati zemljiško knjižno stanje, ker bodo morali ob prijavi na razpis obvezno dostaviti tudi zemljiško knjižne izpiske. Pristojna služba bo vse prijavitelje z nepopolno dokumentacijo obvezno zavrnila.

Kadrovski sektor oddelek za družbeni standard

Rezervni vojaški starešinski kader je tekmoval

Občinskega tekmovanja članov ZRVS, ki je bilo v četrtek 26. junija se je udeležilo šest tričlanskih skupin in sicer tri z Jesenic, in po ena z Javornika, Koroške Bele, Žirovnice ter Mojštrane. Udeleženci so tekmovali v streljanju, reševanju topografskih nalog, znanju vojaške teorije, v hoji po azimutu ter po karti, pri taktični vaji pa so morali »uničiti« diverzantsko skupino.

Občinska komisija je ugotovila, da je bila prva skupina Jesenice II, v kateri so bili Znidar, Pauka in Stražar. Skupno so dosegli 671

točk. Takoj za njimi se je uvrstila skupina iz Mojštrane, ki je dosegla 670 točk. Tretja je bila skupina Jesenic I, nato pa so se uvrstile skupine iz Žirovnice, Jesenice III in Javornik I.

Najboljši od posameznikov je bil Marjan Ulčar, ki je dosegel 274 točk, pri streljanju z vojaško puško pa je od 50 možnih dosegel 43 krogov. Organizacijski vodja tekmovanja je bil dipl. inž. Jože Starc, naloge pa je pripravil Jože Jelovčan, komandant partizanske enote Jeseniško-bohinjskega odreda — Železarne.

B.

Za dan borca 4. julija je bilo v radovljjski občini več prireditev in zborovanj. Osrednja svečanost je bila na Lipniški planini, kjer je ob spominskem obeležju padlim borcem govoril Stanko Staroverski-Metod. Mladinci so izvedli množičen pohod po poteh partizanske Jelovice, na Mlaki v Radovljici pa je bil tradicionalni partizanski miting, ki ga je pripravila krajevna organizacija ZZB.

Na junijski seji delavskega sveta tovarne Plamen v Kropi so sklenili, da bodo razdelili 163.000 din dotacij krajevni skupnosti in družbeno političnim organizacijam ter 20.000 din za obnovo kopališča v Kropi.

1100-članski kolektiv tovarne Veriga v Lescah se je 26. 6. s 76,81 % glasovi ZA odločil za priključitev k združenemu podjetju Slovenske železarne. Veriga bo tudi po združitvi samostojna delovna organizacija.

Prejšnji petek, 29. 6., so predstavniki tovarne Iskra Otoče in Veriga Lesce podpisali pogodbo o skupni ustanovitvi nove delovne organizacije za proizvodnjo termostатов in regulacijskih naprav v Lescah. Nov obrat bodo ustanovili v Verigi, zaposloval pa bo nad 50 delavcev, pretežno žensk.

Na zadnji seji občinske skupščine 27. 6. so imenovali 90 novih sodnikov — porotnikov občinskega sodišča, ki so jih predlagale krajevne organizacije SZDL. Skupščina je imenovala za šefa odseka inšpektorskih služb sanitarnega inšpektorja Franca Krmelja, za tržnega inšpektorja pa Ivana Tomca.

Krajevni odbor ZZB NOV Boh. Bistrica je na dan borca 4. julija pripravil slovesnost ob odkritju spomenika 35 padlim partizanom in 14 žrtvam nacizma iz tega kraja. V kulturnem programu so nastopili učenci osnovne šole, pevski zbor Svoboda iz Boh. Bistrice in godba na pihala iz Gorij.

Sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL je 29. 6. sklicala 6. zbor kmetov — delegatov radovljjske občine. Obravnavali so zakonske predloge in spremembe, delo sveta za kmetijstvo in gozdarstvo in razvoj kmečkega turizma s posebnim ozirom na možnosti kreditiranja kmetov.

V maju je bilo v vseh turističnih krajih radovljjske občine 5 % več nočitev kot lani v istem mesecu. Na Bledu so zabeležili celo 37 % več nočitev tujih gostov kot lani.

S 1. julijem bodo na osnovi odloka občinske skupščine Radovljica stanarine povišane za 12,14 %. Za stanovalce z najnižjimi OD bo tudi v prihodnje regresirala stanarino občina.

Novo, kilometer dolgo, asfaltirano cesto z betonskim mostom čez Lipnico so odprli v Kamni gorici za proset 4. julija. Cesta vodi iznad naselja in pomeni veliko pridobitev, ker bo ves promet, ki je potekal po ozkih ulicah in med hišami preusmerjen izven naselja.

V soboto, 30. 6., so v dvorani radovljjske graščine zaprli lovsko razstavo, ki jo je pred tednom pripravila lovská družina Begunjsčica, ki je s tem končala proslavo 17-letnice obstoja.

Tovarna Almira iz Radovljice želi pritegniti k sodelovanju čem več žena in deklet, ki bi šivale plotenine na domu. Vsem zainteresiranim, ki znajo ročno in strojno šivati Almira nudi dober zaslužek izven redne zaposlitve.

Na povabilo GG Bled so obiskali 29. 6. nekatere gozdne in kmetijske obrate in posestva kmetje — člani socialistične zadruge iz Julijske Krajine in Furlanije. Italijanski kmetje so se zlasti zanimali za kooperacijske pogoje. Predlagali so, da bi se večkrat srečali z našimi zadrugami.

Na ponedeljkovi seji izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica so sklenili, da bodo pričeli takoj z adaptacijo bivšega društvenega doma (Troha) na Bledu za potrebe blejske knjižnice. Gradbena in obrtniška dela bo opravilo Obrtno gradbeno podjetje Bled.

Temeljna izobraževalna skupnost Radovljica je za selsko leto 1973/74 razpisala 10 štipendij za študij na pedagoški gimnaziji in srednji vzgojiteljski šoli, 10 štipendij za študij na pedagoški akademiji in 2 na filozofski fakulteti ter 10 študijskih posojil za študij na višjih in visokih šolah.

JR

Zgodnje priprave za IV. jugoslovanski kongres medicine dela

Znano je, da smo Slovenci bili organizatorji III. jugoslovanskega kongresa medicine dela v Ljubljani 1971. leta. Ker je sedež jugoslovanskega združenja za medicino dela v sedanji štiriletni mandatni dobi po statutu v Sarajevu, bodo tokrat kolegi iz Bosne in Hercegovine organizatorji naslednjega IV. jugoslovanskega kongresa medicine dela.

Ze tečejo priprave za določitev mesta kongresa, termina in okvirne tematike kongresa. Predvsem na področju tematike kongresa se predvidevajo pester in sodobne novosti, ki bi dale kongresu čimbolj aktualni poudarek in čimvečjo strokovno raven.

Upravni odbor Jugoslovanskega združenja za medicino

dela je na svoji seji v mesecu februarju 1973. določil preliminarne teme IV. jugoslovanskega kongresa za medicino dela. Kongres bo v juniju 1975. leta v Sarajevu. Preliminarne teme so:

1. zaščita zdravja delavcev v lesni industriji,
2. biološki efekti in zaščita delavcev, ki so izpostavljeni

elektromagnetskemu valovanju,

3. ergonomija s posebnim ozirom na adaptacijo,

4. eksperimentalne raziskave na celičnem in molekularnem nivoju medicine dela,

5. invalidnost dela in zdravstveno varstvo delavcev,

6. proste teme.

Seveda so to le preliminarne razprave, vendar pomembne in kar je posebej pomembno pravočasne ter z vso potrebno širino. Organizatorji si želijo, da bi poleg aktualnosti in strokovnosti kongres bil tudi praktičen ter privlačen ne samo za zdravnike iz medicine dela, temveč tudi za varnostne inženirje, industrijske psihologe, socialne delavce v delovnih organizacijah, industrijske medicinske sestre, šefe kadrovskih služb v delovnih organizacijah, poklicne svetovalce in usmerjevalce, sociologe dela in politologe.

Kongres bo organiziran in uspešen le ob vsestranski podpori sekcij za medicino dela zdravniških društev vseh republik in pokrajin ter vseh zainteresiranih družbenih in političnih skupnosti ter predvsem ob vsestranski podpori delovnih organizacij in delavcev, ki jim je kongres namenjen.

dr. Mario Kocijančič

Nastop ljubljanskih folkloristov na Jesenicah

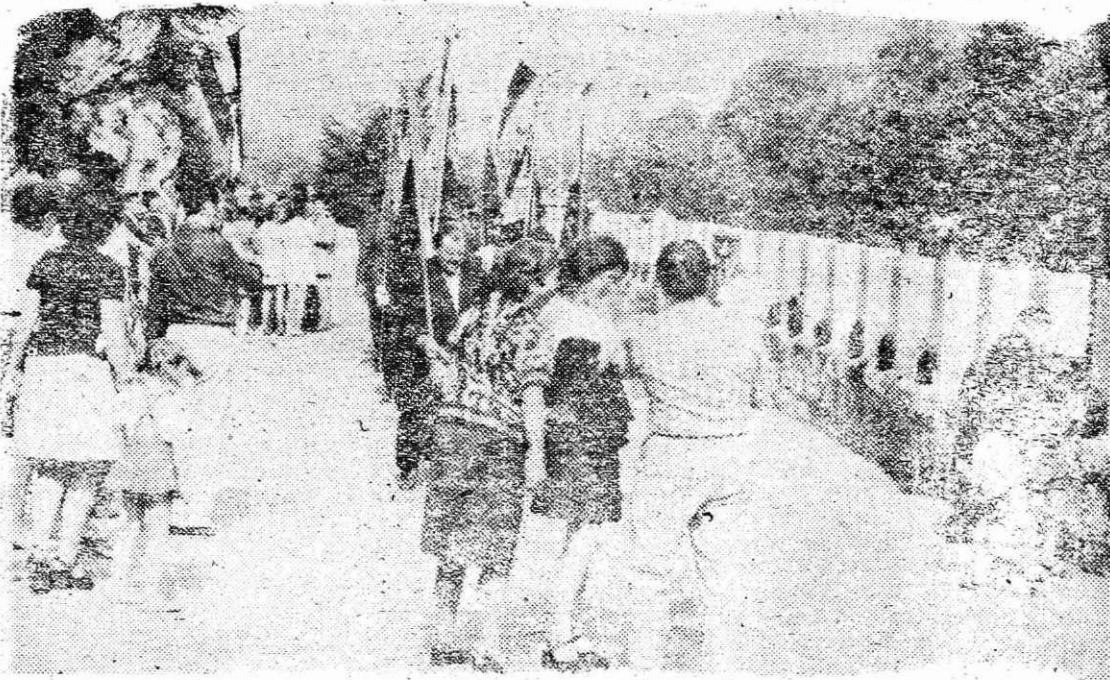
V nedeljo, 8. julija, bo ob 20. uri v gledališki dvorani na Jesenicah nastopila ena najbolj priznanih amaterskih folklornih skupin Slovenije — Tine Rožanc. To bo eden prvih nastopov ljubljanske folklores po nedavnih uspehi turneji po NDR in pred odhodom na daljšo turnejo po Izraelu.

Na Jesenicah se bodo predstavili s celovečernim programom, ki vsebuje: ples iz Belé krajine, Prekmurja, Gorenjske ter ples in pesmi Hrvaške, Srbije, Makedonije in Kosova.

Med najboljšje točke programa poznavalci uvrščajo ŠOBKO ORO, SOTO (ljubezenski ples iz Kosova) ter ples iz Vranja, Povardarja in Slavonije, za katere je originalno koreografijo napisal plesalec in koreograf Dušan ŠUSTER.

Ljubitelji domačega in jugoslovanskega folklorne bogastva, ki jih na Jesenicah ni malo, bodo dobili vstopnice dve uri pred pričetkom v gledališki blagajni.

Svečanost ob obeležju v Mostah

Ob krajevnem prazniku Žirovnice, je bila v nedeljo, 1. julija, spominska svečanost v Mostah pri Žirovnici, pri spominskem obeležju 29. talcem. Svečanosti se je udeležilo več sto občanov z žirovnškega območja in predstavniki občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij Jesenice.

Svečanost je pričel Ivan Mežnarc, predsednik KO ZB NOV Žirovnica — Breznica, ki je v slavnostnem govoru poudaril veličino naše ljudske revolucije in razvoja našega samoupravnega socializma.

V kulturnem programu je nastopil pevski zbor in recitatorji iz osnovne šole Žirovnica. Gasilci iz Zabreznice in člani lovske družine Stel so skupno z devetimi zastavami družbenopolitičnih organizacij in društev s pozdravom počastili spomin 29. talcev, ki so 1. julija 1942 omahnili na tem mestu.

Svoji talci in številni občani, so k novemu spominskemu obeležju položili vence, cvetje in prižgali sveče.

Za večji odziv mladine v vojaške poklice

Razpis za vpis v srednje vojaške šole podaljšan

Razpis za vpis v srednje vojaške šole podaljšan

V razpisnih natečajih, ki so bili razdeljeni po šolah, je bilo razbrati, da obstajajo razne vojaške šole in dijaški dom v Ljubljani, ki bi letos moral sprejeti 80 učencev. Ker to število ni doseženo, kot tudi ne za druge srednje vojaške šole, je podaljšan razpis za vpis v vojaški dijaški dom in srednje vojaške šole do konca avgusta 1973.

Do sedaj sta se prijavila dva kandidata za vojaški dom v Ljubljani, en kandidat za srednjo vojaško šolo in en kandidat za vojaško gimnazijo v Mostarju iz našega območja.

Iz naše občine bi se moralo prijaviti vsaj pet kandidatov za vojaški dijaški dom v Ljubljani in še toliko za vojaške srednje šole. Dijaški dom v Ljubljani bo letos že v novih objektih, v katere je skupnost vložila znatna finančna sredstva.

V nadaljevanju posredujemo nekaj osnovnih podatkov za kandidate, ki se bodo odločili za vojaške šole.

V vojaškem internatu v Ljubljani stanujejo učenci srednjih šol, ki se sicer obvežejo, da bodo po končani srednji šoli vstopili v vojaško akademijo kopenske vojske ali v drugo vojaško akademijo. Učenci, ki bodo stanovali v vojaškem internatu, bodo obiskovali redne srednje šole v Ljubljani: gimnazijo in tehniške šole. Vpis v šole na podlagi želje kandidatov ureja vodstvo vojaškega internata. To pomeni, da ni posebne vojaške gimnazije, ali srednje šole, ampak je za učence zagotovljena vsestranska preskrba v internatu, šolali pa se bodo med svojimi vrstniki v srednjih šolah.

Učenci so v vojaškem internatu vsestransko prekrbljeni. Takoj pri sprejemu dobijo brezplačno popolno delovno in praznično obleko (civilno), vse šolske pripomočke vključno z učbeniki, telovadno opremo in podobno.

Dnevni obrok prehrane, ki je urejena v internatu zajema zajtrk, kosilo, večerjo in odvisno od šolskega turnusa, dopoldansko oziroma popoldansko malico. Hrana pa je seveda prilagojena rasti učencev.

Z vstopom v internat imajo učenci pravico do zdravstvenega in socialnega varstva. Zlasti pa je posvečena skrb spremljanju zdravja učencev in njihovega telesnega razvoja ob izvajanju vseh preventivnih ukrepov.

Urejen je tudi dopolnilni pouk za učence, ki težje dojemajo snov. Na razpolago so inštruktorji za posamezne predmete, prav tako pa vzgojitelji, ki skrbijo za vzgojo in vsestranski napredek učencev.

V prostem času učenci lahko sodelujejo v različnih izvenšolskih dejavnostih, ki so organizirane v internatu v obliki krožkov ali sekcij. Poleg telovadbe v šoli, se učenci lahko udeležujejo v vseh športnih panogah.

Ob poletnih in letnih počitnicah gredo učenci domov in za stroške prevoza dobijo denarno nadomestilo. Prav tako dobijo denarno nadomestilo za vse izlete, katere organizirajo njihove šole. Tudi starši, kadar so poklicani na roditeljski sestanek, dobijo povrnjene stroške prevoza.

Ni odveč, če omenim, da učenec letno obišče ustrezno število opernih, dramskih in baletnih predstav, koncertov, zabavnih prireditev, športnih prireditev in vsak mesec tudi določeno število kino predstav. In končno, učenec prejme redno vsak mesec tudi določene denarne prejemke za svoje drobne osebne stroške.

Življenje učencev v internatu je organizirano približno kakor v drugih dijaških domovih, ni nobenih posebnih vojaških dejavnosti, razen dobre in vsestranske vzgoje in oskrbe. Poglavitna dolžnost učencev je učenje in se morajo podrediti določenemu redu v internatu, kar je normalno za vsako podobno ustanovo.

Iz vsega navedenega se vidi, da starši s svojim otrokom, ki bo sprejet v internat, ne bodo imeli nobenih stroškov s šolanjem, obleko, prehrano, zlasti pa ne nobenih skrbi za njihovo vzgojo.

Vsem mladincem, ki se odločajo za posamezne poklice pripravljamo, da tehtno premislijo in presodijo svoja nagnjenja in se morda odločijo za poklic oficirja naše armade. Poudariti pa moramo, da vojaški poklic ni ravno lahek, vendar je služba oficirja častna in odgovorna, raznovrstna in bogata.

Vse potrebne informacije in navodila dobite na oddelku za narodno obrambo skupščine občine Jesenice.

Slovenski likovniki združeni

V soboto, 20. junija, kakor smo na kratko poročali že v prejšnji številki, je bila v Trbovljah ustanovna skupščina Združenja likovnih skupin Slovenije. Skupščine so se udeležili tudi delegati z Jesenic, člani skupine DOLIK, v vodstvo združenja pa sta bila izvoljena Tone Tomazin in Janez Ambrožič, tajnik in predsednik jeseniškega DOLIKA. Iz uvodnega referata, ki ga je na ustanovni skupščini imel predsednik iniciativnega odbora za formiranje združenja Miloš Vastič in iz statuta ustanovljenega združenja, posredujemo nekaj osnovnih misli, ki bodo zaradi bogate tradicije likovne kulture na Jesenicah, zanimive tudi za naše bralce.

Prvo pobudo za večjo povezanost likovnih amaterjev Slovenije je prišla z Jesenic, ko so februarja 1972 jeseniški dolikovci povabili na razgovor predstavnike vseh organiziranih skupin Slovenije. Pobudo so podprli revirski likovniki iz Trbovelj in tako je Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije sklicala predstavnike vseh organizacij likovnih skupin Slovenije in formirala iniciativni odbor. Le-ta je izdelal osnovna izhodišča za delovanje bodočega združenja, ki so skoraj vse zajete v statutu združenja. Razen tega pa v stikih s terenom ugotovil, da na Slovenskem deluje množica likovnih samorastnikov, ki bi jih bilo potrebno povezati v posebne likovne skupine in jim nuditi tudi ustrezno pomoč.

Višek teh priprav nedvomno pomeni revija likovnih skupin Slovenije, ki je bila v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju od 30. maja do 30. junija letos. V tem času se je na reviji zvrstilo 10 skupin in samostojnih razstavljalcev, med njimi tudi jeseniški DOLIK s kolektivno razstavo in dva dolikovca s samostojno. Posebnim strokovnim žirijam je bilo za to razstavo predloženo več kot 2000 likovnih del od katerih je bilo izbranih za revijo 1235 del. Če upoštevamo izredno stroga merila strokovne žirije, potem je to nedvomno izredno pomembna manifestacija slovenske amaterske likovne tvorbnosti. Na razstavi se je namreč predstavilo prek 130 likovnikov iz 60 krajev Slovenije.

Posebna strokovna žirija je iz te množice razstavnih eksponatov izbrala 86 del (med njimi od petih dolikovcev z Jesenic 11 del), ki bo kot republiška razstava reprezentirana slovenski javnosti, med drugim tudi v moderni galeriji v Ljubljani.

Nedvomno tako zelo razširjena amaterska likovna tvorbnost na Slovenskem, kot republiška revija likovnih skupin, dovolj prepričljivo potrjuje potrebo ustanovitve slovenske organizacije, ki bo povezovala vso dejavnost.

Združenje likovnih skupin Slovenije bo na prostovoljni osnovi povezovalo in združevalo likovne ustvarjalce, ljubitelje likovnih umetnosti, likovne pedagoge in druge občane. Združenje je sestavni del Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Med nalogami združenja so predvsem poudarjene: spodbujanje in širjenje likovne kulture, spodbujanje in usmerjanje likovnih skupin in skrb za njihov strokovni dvig, skrb za organizacijo likovnih razstav, likovna vzgoja mladih, spodbujanje sodelovanja med likovnimi skupinami in organizacijami na Slovenskem, v Jugoslaviji pa tudi s sorodnimi organizacijami v tujini.

Cepprav slovenska publicistika temu dogodku ni posvetila skoraj nikakršne pozornosti, smo prepričani, da se je z ustanovitvijo združenja pričelo novo obdobje ne samo v pogledu nadaljnje rasti in razvoja slovenske amaterske likovne tvorbnosti, temveč tudi v pogledu širkega razmaha likovno estetskega delovanja in vzgoje med širšimi sloji delovnih ljudi.

Gostovanje jeseniških kulturnikov v ČSSR

V okviru pogodbe o kulturnem sodelovanju med SFR Jugoslavijo in ČSSR je vključena tudi vsakoletna izmenjava kulturnih skupin z Jesenic in Karlovih Varov. Tako bodo v dneh od 10. do 16. julija v ČSSR gostovali s skupnim nastopom: mladinski pevski zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice, Orffov orkester osnovne šole Prežihov Voranc z Jesenic, ki ju vodi prof. Janko Pribošič in ansambel narodnih plesov DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki ga vodi Rudi Makra. V ČSSR bodo v raz-

nih krajih imeli več nastopov, o čemer bomo več poročali v naši prihodnji številki.

Nocoj ob 20. uri bodo skupine — ženski in mešani mladinski pevski zbor in Orffov orkester z izjemo ansambla narodnih plesov, ker njihovih oblek ni mogoče v dveh dneh ponovno urediti za nastope v ČSSR, nastopile v gledališki dvorani na Jesenicah z istim programom, kakršnega bodo predstavili v ČSSR. Jeseniškim kulturnikom želimo na gostovanju v ČSSR veliko uspeha.

»Snaha« na zveznem festivalu v Trebinju

V ponedeljek odpotuje v Trebinje (BiH), ansambl amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice na festival dramskih amaterjev Jugoslavije, ki se začne v soboto 7. julija in bo trajal do vključno četrta 19. julija. Na festivalu se bo zvrstilo štirinajst dramskih skupin iz vse Jugoslavije, to je iz vseh republik in avtonomnih pokrajin, v številu še amaterje madžarske manjšine iz Subotice.

Slovenske gledališke amaterje bodo zastopali jeseniški gledališčniki s predstavo angleške igre D. H. Lawrence SNAHA in sicer v sredo 11. julija zvečer, vendar je njihov nastop izven konkurence. Festival jugoslovanskih gledaliških amaterjev je namreč tekmovalnega značaja, kot je bil na primer hvarski festival. Združenje gledaliških skupin Slovenije pa smatra tekmovalnost tako različnih dramskih skupin glede pogojev dela in kvalitete, kot se zberejo na jugoslovanskem festivalu, za nesmiseln. Zato se lani slovenski gledališki amaterji jugoslovanskega festivala sploh niso udeležili, letos pa le kot gostje.

Ne glede na to, je nastop jeseniškega amaterskega gledališča z igro SNAHA, na jugoslovanskem festivalu, kot edine slovenske skupine, lepo priznanje in čast za igralski kolektiv Jesenic, obenem pa tudi odgovorna dolžnost, ki pa jo bo izpolnil kot vselej doslej z uspehom. Jeseniškim gledališčnikom želimo srečen in uspešen nastop v Trebinju.

— nj

Kmečka naselja in arhitektura v Dolini

Nocoj ob 19. uri bodo v avli osnovne šole v Kranjski gori odprli etnografsko razstavo pod naslovom KMEČKA NASELJA IN ARHITEKTURA V DOLINI. Razstavo je pripravil Gorenjski muzej iz Kranja oziroma kustos muzeja Anka Novak, pri organizaciji razstave v Kranjski gori pa sodelovala še Kulturna skupnost Jesenice in Turistično društvo Kranjska gora. Ob otvoritvi razstave bo kratek kulturni program izvajal meški pevski zbor DPD Svoboda Slavko Černe iz Kranjske gore pod vodstvom zborovodja Marjana Vodopivca.

Razstava bo odprta do vključno 20. avgusta vsak dan in sicer ob delavnikih od 16. do 19. ure, v nedeljah pa od 9. do 12. in od 16. do 19. ure. V naši prihodnji številki bomo objavili krajši sestavek o kmečkih naseljih in arhitekturi v Dolini.

V neposredni bližini odsluženega zapravljičeka, ki lastniku služi kot cvetličnjak, teče reka njegovih konkurentov

Planinska slikarska razstava v Kranjski gori

Na predvečer pred praznikom — dnevom borca, so v avlah hotelov Prisank in Lariks v Kranjski gori, odprli razstavo najboljših likovnih stvaritev slikarjev, udeležencev planinske slikarske kolonije v zadnjih treh letih. Bralcem je znano, da to kolonijo vsako leto organizira Planinsko društvo Jesenice v sodelovanju z likovno skupino DOLIK. Pred tem so bile slike razstavljene v občinski avli na Jesenicah v okviru praznovanja planinskih jubilejev.

Tako kot na Jesenicah, se tudi v Kranjski gori pred-

stavlja 15 slovenskih slikarjev in sicer: Peter Adamič, Leon Koparc, Milan Merhar, Izidor Mole, Marjan Pliberšek, Franc Smolej, Boris Tavželj in Jože Trpin, z Jesenic pa člani DOLIK: Janez Ambrožič, Dana Bem, Nika Hafner, Franc Kreuzer, Tine Markež in Tone Tomazin ter akademski slikar Jaka Torkar.

Slikarska razstava gorenjskega planinskega sveta bo v Kranjski gori odprta do 20. julija, zatem pa jo bodo predvidoma prenesli še v Mojstrano.

NIKAR TAKO!

Slovenci ie dopust

Čas dopustov je pred vrati. Nekam nemirni smo v službi, naveličani vsakdanjega dela doma, zadržani in nepotrepeživi in skrajni čas je, da za nekaj časa prekinemo vsakdanji tempo dela in življenja in poskrbimo za počitek in zasluženi odah.

Šolarji so že prejeli svoje plačilo za pridnost in včasih lenobo in ugibajo, v kateri daljni kot bi spravili šolske potrebsčine in kako bi najbolje izkoristili čas počitnic. Poskrbimo zanje in zase, da bodo zdravi in sveži moči v jeseni prestopili šolski prag in da bomo tudi sami s polno mero energije nadaljevali delo doma in v službi.

Pot nas bo zanesla na morje, v gore, čez meje, daljne in bližnje, saj takole na potovanjih šele spoznamo, kako majhen je svet, saj Slovenci in Jugoslovani najdeš prav povsod. Prijetno je spoznavati tuje kraje, ljudi in običaje, samo ob teh ne smemo pozabiti na svoje, ne samo običaje, tudi in predvsem jezik, ki nas bo izdal, od kod smo in kaj smo. Pomosno spregovorimo domačo besedo, le kadar je nujno, uporabimo svoje znanje tujih jezikov, s tem bomo dokazali, da nas ni sram povedati, da smo Slovenci, člen in veriga jugoslovanskih narodov, ki so jih hoteli uničiti, pa smo si s Titom na čelu izborili pravico do svojega prostora na soncu. Jugoslavija si je pridobila velik ugled v svetu, bodimo tudi mi tisti, ki bomo po svojih močeh najbolje zastopali svoj narod, pa naj bomo turisti po vzhodu in zahodu in tisti doma s slovečimi tablicami: Zimmer frey in podobno. Ravno tu je kapljica pelina, ki greni naš turizem. V našem pridobitništvu in pčanju za denarjem gremo tako daleč, da morajo ponkod domači otroci spat po raznih blazinah na tleh, da je več prostora za turistel

Planinsko slavlje

Železarna boter prapora jeseniških planincev

Planinsko društvo na Jesenicah ter planinska društva v Dolini praznujejo leto 70 letnice obstoja in dela. V letošnjem letu so se zvrstile že nekatere prireditve, s katerimi smo proslavili jubilej: tretja slikarska kolonija na Vršču, srečanje planincev na Golici, štiri razstave, ki so bile odprte na Jesenicah, v teh dneh pa so jih prenesli še v Kranjsko goro in Mojstrano, osrednja prireditev pa je bila to soboto in nedeljo na Vršču.

Kresovi z vrha Prisanka, Špika, na Vršču in nekatere drugih vrhovih so že v soboto naznanjali praznik planincev. V soboto je bila na Vršču tudi slavnostna seja Planinskega društva Jesenice z govori in pozdravi, kot se spodobi ob 70 letnici, trem zaslužnim članom: Ivanu Poharju, Jožu Bertoncelju in Urošu Zupančiču pa so podelili priznanja.

V nedeljo dopoldne pa je bil korak planincev usmerjen proti Slemenu pod čudovitimi Mojstrovkami. Zbralo se je nad 500 planincev, ne samo iz Doline in Jesenic, ne samo iz Gorenjske, saj je bila to ob enem slovesnost gorenjskih planincev tudi ob 80 letnici slovenskega planinstva. Prišli so tudi iz drugih krajev Slovenije, ter člani slovenskih planinskih društev iz zamejstva: Trsta, Gorice in Celovca.

Po pozdravu predsednika Planinskega društva Janeza Košnika je ob 70 letni prehojeni poti govoril Stanko Ravnik. Govoril je o težavah, ki so jih morali premagati pionirji planinstva ob tuji gosposki, ki si je lastila tudi naše planine, govoril je o trikratnem rojstvu planinstva v naši dolini, saj je vsaka od obeh svetovnih vojn za nekaj časa prekinila delovanje. Govoril je o delu in uspehih, ki so jih dosegli planinci v naši občini, poudaril je pomen planinstva, ob koncu pa je izrekel željo, da naj bi ohranili lepoto naših gora, da naj bi jih ne ukovali v železo, v žičnice in ceste, da bi tako ostali zvesti idealom vseh tistih, ki so pred 80 leti ustanavljali prva slovenska društva in vsem tistim, ki so pred 70 leti imeli na Jesenicah toliko poguma, da so se uspeli postaviti po robu tuji gosposki in ustanovili društvo tudi v Dolini.

Kaže da je to problem, ki tare mnoge resnične planince, saj je o tem govoril tudi predsednik planinske zveze dr. Miha Potočnik, ki je dejal:

»Zelo sem vesel, da smo se srečali tukaj na prekrasnem Slemenu. Pred 80 leti je bila slovenska planinska organizacija ustanovljena, da bi se ohranilo slovensko lice slovenskim goram. Danes zborujemo, na mestu, kjer je še pred 28 leti po vseh teh vrhovih od Jalovca, Travnika, Mojstrovke do Prisojnika tekla meja med dvema imperijalističnimi deželami, ki sta hoteli uničiti slovenski na-

rod: med Hitlerjevim tretjim rajhom in med Musolinijevim fašističnim imperijem. Da smo danes svobodni je moralo pasti milijon 700 tisoč jugoslovancev. Vsak deseti Jugoslovane je izgubila življenje v narodnoosvobodilni vojni. Zato, danes, s tega mesta, svobodni v svobodni domovini, razglasimo, da smo za mir, da smo za prijateljsko in dobro sosedsko sodelovanje z sosednjimi narodi, da prav tako kot pred vojno nasprotujemo nacizmu, nasprotujemo fašizmu in zahtevamo od sosedov, če hočejo da bomo imeli dobre odnose, da v svojih vrstah pometejo s fašizmom in nacizmom (aplavz). Samo za to ceno smo pripravljeni iskreno in prijateljsko sodelovati kot planinci, kot ljudje, ki so za mir, ki sovražijo vojno, ki so zato, da v miru in prijateljstvu lahko živimo in se veselimo tudi po naših gorah.

Slovensko planinstvo nikdar ni pozabilo na svojo patriotično vlogo, na svojo vlogo kulturnega poslanstva med slovenskimi množicami in še posebej med slovensko mladino. In prav zato, lahko danes in letos, ko praznujemo 80 let slovenskega planinstva z veseljem ugotavljamo, da je slavlje od 27. februarja naprej, ko smo imeli v Ljubljani osrednjo slovesnost, razraslo po vsej deželi, po vseh krajih kjer živijo in delajo planinci, in da so vse te proslave v znamenju delovnega proslavljanja, novih načrtov, za še boljše planinsko delo in v znamenju tega da bi čim več ljudi lahko uživalo lepote in blagodati našega planinskega sveta.

Zato tukaj, na tem mestu, danes izražam še dve prošnji. Svoj čas, ko smo mislili da bomo morali zapustiti Vršč, smo govorili o tem, da bi postavili planinsko koč tukaj na Slemenu. Mislim, da je bila ta misel zgrešena in da bi bila koč na Slemenu greh. Pustimo to sleme tako kot je (aplavz), ohranimo te lepe travnike, mecesne, te stezice take kot so, da jih bodo še pozni rojstvi lahko uživali take kot smo jih mi.

Le da bo Sleme polno konzerv, vrečk, odpadkov in pijancev, da koncu koncev tudi tako rečem. (aplavz).

To je ena želja in predlog ki ga predlagam planincem iz Gornjesavske doline.

Druga želja. Gozdno gospodarstvo na Bledu se vstrajne

prizadeva, da bi zgradilo gozdno cesto povprek po vsem Martuljku, čez lepe travnike v Jasenih, preko Zapretov do Belega potoka. Planinska zveza se je temu načrtu uprla. Če bomo spustili v Martuljk gozdarsko cesto, bo nekaj let za tem prišla avtomobilska cesta, avtobusna cesta in vse tisto, kar taka cesta s seboj prinaša. Govoril sem z mnogimi mednarodnimi planinskimi strokovnjaki, z ljudmi, ki poznajo naš gorski svet. Rekli so mi: Imate samo eno Sleme, ki je edinstveno v vsej Evropi, imate samo en Martuljk. Če boste naredili v Martuljku cesto in na Slemenu koč, potem bo Sleme eden od tisoč krajev v Alpah in Martuljk eden od tisoč ali deset tisoč posvinjanih krajev, kot jih poznamo v Italiji, Avstriji, Švici in Franciji. Naše bogastvo, naš Zlatogorogov zaklad, so neokrnjene, nedotaknjene, kulturno gojene planine, ki omogočajo obisk tisočem in stotisočem ljudem, samo ne degradirajmo jih na novi val, ki s svojo tehniko, s svojim investicijskim požaruštvom požira tudi najbolj dragocene lepote, najbolj dragocene naravne znamenitosti, ki jih potem nikoli več ni mogoče spraviti v prejšnje stanje. Zato se mi planinci v Sloveniji tako prizadevamo za varstvo okolja, da bi ljudje lahko živeli v čistem zraku, da bi gledali in pili čisto vodo, da bi živeli, ne med kupi smeti, ampak v nepokvarjeni naravi. Zato mislimo, da odigravamo v Sloveniji s svojim številom in svojimi prizadevanji tudi veliko družbeno vlogo. To nam je letos priznala tudi Socialistična zveza delovnih ljudi Slovenije, ko nam je podelila najvišje priznanje ob prazniku OF 27. aprila — republiško priznanje za delovanje slovenskih planincev. Te tradicije, planiske in tradicije NOB so tiste, ki našo organizacijo delajo tako močno, tiste, ki se iz športnih nižin samo gledalstvo in kratkega uživanja v športnih stadionih dviguje nad to povprečje; mi segamo po mnogih vzgojnih, po mnogih kulturnih dobrotah in to gojimo v naši planinski organizaciji. In to je tisto kar nas še posebej odlikuje in nam formira tudi naš karakter. Na zadnjem občnem zboru PZS smo sprejeli svoj časten kodeks slovenskih planincev. V njem smo zapisali vse dobre, stare in nove navade slovenskih planincev, vsa potrebna navodila mladim ljudem in tistim ki prvič pridejo v planine, kako naj se vedejo. V ta svet je treba hoditi s spoštovanjem, v ta svet je treba hoditi z odprtimi očmi, z odprtimi ušesi, z odprtimi možgani in odprtim srcem.

Svoje misli izročam v pretes. odboru planinskih društev Gornjesavske doline in vsem slovenskim planincem.

Zatem je nekaterim zaslužnim planincem izročil zlate, srebrne in bronzaste častne značke. Zlate značke so dobili Milan Zemljčič z Javorn-

ka ter Jože Bertoncelj in Anton Miklič z Jesenic. Srebrne značke so dobili Anton Oman, Jože Robič in Miha Robič z Martuljka ter Mirko Podlipnik z Javornika. Bronaste značke pa so dobili Teodor Kreuzer, Olga Vilman in Jožica Bakovnik z Javornika ter Mirko Zupan, Dragica Miklič, Silvo Valentar, Valodi Stojan, Anton Gluhar, Olga Frankič, Ema Malovrh, Janez Dakskofler, Janez Fon in Ančka Stojan z Jesenic. Posebno priznanje pa je izročil tudi Foto klubu Andrej Prešeren. Po pozdravih predstavnikov zamejskih društev in po kulturnem programu, ki so ga izvajali mladinski

zbor Blaž Arnič, recitatorji in godba jeseniških železarjev, so razvili tudi društveni prapor Planinskega društva Jesenice, katerega je planincem v imenu botra — jeseniške železarne, izročil glavni direktor mag. inž. Peter Kunc. Ob zaključku slovesnosti so gorski reševalci v bližnjih stenah prikazali še reševalno akcijo.

Ob lepem vremenu in slovesnosti je bil to zares čudovit praznik planincev. Marširajo ob tem izrekel željo, da bi morali takih in podobnih srečanj v naših gorah organizirati čim več.

T. L.

Glavni direktor je v imenu botra — kolektiva Železarne planincem izročil nov prapor

BALINANJE

Uspeh pomlajene jeseniške ekipe

V nedeljo 1. julija je bil v Ljubljani ob proslavi 20-letnice balinarskega kluba Polje — Ljubljana klubski turnir slovenskih ekip. Na turnirju, je sodelovalo 10 ekip in sicer tri domače ekipe ter ekipe Šiška, Zaba, Rožna dolina in Svoboda iz Ljubljane. Od zunanjih ekip pa so sodelovali mariborski klub Angel Vesenjak, postojnski Sovič in ekipa Jesenic, za katero so igrali: Krivec, Vudrič in mladinci Dorninšek in Uran. Jesenčani so zasedli četrto mesto za ljubljanskim Poljem, Zabo in Sovičem.

Vse ekipe so igrale v svojih najmočnejših postavah. Zato je četrto mesto jeseniških balinarjev s pomlajeno ekipo dokajšen uspeh. Koliko sta naša mladina vredna, pa bomo vedeli v soboto in nedeljo 7. in 8. julija, ko bosta sodelovala na velikem mladinskem turnirju, ki bo v italijanskem kraju Ronckiju. To bo prava revija mladih balinarjev, ki bodo igrali v parih. Na tem turnirju bo sodelovalo okoli 50 dvojic.

Našima mladincema želimo čim večji uspeh.

storji
lezar-
stveni
uštva
lanin-
seni-
glavni
Peter
loves-
lci v
ili še

slo-
sču-
Mar-
el že
in po-
h go-
č.

L.

te pla

svojih
Zato
kih ba-
ekipo
ko sta
pa bo
nedeljo
a sode-
mladin-
v itali-
iju. To
h' bali-
parih.
sodelo-

želimo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

7.—8. julija španski angleški barvni film MLADENIC, ZAKAJ UBIJAS ob 17. in 19. uri, režija Jose Antonio Dela Lama, v glavni vlogi Anthony Steffen

9.—10. julija ameriški CS barvni film INSPEKTOR MADIGAN ob 19. uri, režija Don Siegel, v glavni vlogi Richard Widmark

11. julija ameriški CS barvni film TORA, TORA, TORA, ob 19. uri, režija Richard Fleischer, v glavni vlogi Jason Robards

12. julija ZAPRTO

13. julija ameriški barvni film ZDRAVNIKI IN NJIHOVE ŽENE ob 19. uri, režija George Schaefer, v glavni vlogi Dyan Cannon

14. julija ameriški barvni film ČLOVEK ZAKONA ob

17. in 19. uri, režija Michael Winner, v glavni vlogi Burt Lancaster

Kino PLAVZ

7.—8. julija ameriški CS barvni film INSPEKTOR MADIGAN ob 18. in 20. uri

9.—10. julija angleški španski CS barvni film MLADENIC, ZAKAJ UBIJAS ob 20. uri

11. julija ZAPRTO

12. julija francoski barvni film SKUPNA POSTELJA IN MIZA ob 20. uri

13. julija ameriški CS barvni film TORA, TORA, TORA, ob 20. uri

14. julija ameriški barvni film AVTO SMRTI ob 20. uri

Kino DOVJE MOJSTRANA

7. julija ameriški barvni film PORTRET NIMFOMANKE

8. julija danski VV barvni film SOLA ZA ZENINE

14. julija ameriški CS barvni film INSPEKTOR MADIGAN

Kino KRANJSKA GORA

7. julija danski VV barvni film SOLA ZA ZENINE

8. julija francoski barvni film SKUPNA POSTELJA IN MIZA

11. julija ameriški CS barvni film INSPEKTOR MADIGAN

12. julija ameriški CS barvni film TORA, TORA, TORA

14. julija angleški španski barvni film MLADENIC, ZAKAJ UBIJAS

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

7. julija ameriški CS barvni film OGNJENI OBRAČUN ob 19.30 uri

8. julija ameriški barvni film PORTRET NIMFOMANKE ob 19.30 uri

14. julija francoski barvni film SKUPNA POSTELJA IN MIZA ob 19.30 uri

Že v naslednjem letu v SCNL

Po končanem letošnjem prvenstvu v prvi gorenjski nogometni ligi, v kateri so naši nogometaši zasedli drugo mesto in s tem zapravili možnost za vstop v slovensko consko ligo, smo zaprosili dolgoletnega predsednika nogometnega kluba Jesenice Milana Budja, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

Kako ocenjujete neuspeh članskega moštva v letošnjem prvenstvu?

»Drugo mesto članskega moštva v GNL lahko v resnici smatramo za neuspeh, ker bi bilo za Jesenice glede na bogato tradicijo prav, da tekmuje v SCNL, ki je za nas zanimiva tudi po finančni plati. Vendar je treba upoštevati, da je za uvrstitev v republiško ligo potrebno veliko več sistematičnega dela, več naporov in klubske zavesti, kot smo jo pokazali v letošnji sezoni. Prvenstvo smo praktično izgubili že v prvi spomladanski tekmi z nogometaši Nakla, zaradi slabših priprav v zimski sezoni. Priznati moram, da nam je tudi vreme nagajalo in nismo mogli na domačem igrišču izvesti vseh priprav, kot smo si jih zamislili. Tudi naši dolgoletni znanci s Primorske letos niso tako gostoljubno sprejemali naših prošenj za gostovanje in prijateljske tekme, ki so za nas bile prepotrebne. Menim pa, da imamo velike možnosti, da že v naslednji sezoni, kljub vsem objektivnim težavam, ki jih imamo, pripravimo prvo moštvo tako, da se bo po nekaj

letnem premoru ponovno uvrstilo v SCNL.

Znano je, da imate precej uspeha v delu z mladimi. Na kakšen način vam to uspeva?

»Priliv mladincev v klub je spontan in se lahko v resnici pohvalimo s prek 25 mladincev, ki se aktivno udeležujejo na treningih. Tem mladim športnikom smo dali dobro strokovno vodstvo, omogočili smo jim številne tekme in tako je iz teh mladih nastal čvrst kolektiv, ki je v pretekli sezoni dosegel dobre rezultate. V gorenjski ligi so zasedli tretje mesto, za moštvi Triglava in Save iz Kranja, v tekmovanju za pokal Zveze mladine Slovenije na področju Gorenjske, pa so zasedli prvo mesto in se tako v republiškem četrtfinalu pomerili na domačem igrišču z moštvom Olimpije iz Ljubljane. To srečanje so po zelo dobri igri častno izgubili z rezultatom 0:2 (0:0). Mnenja smo, da je potrebno posvečati posebno skrb delavski mladini, ki se šele pričuje svojega poklica in ki nima nekih posebnih možnosti za koristno preživljanje svojega prostega časa. Zato tudi želimo tem mladim omogočiti na

našem zelenem igrišču primerno športno udejstvovanje. Moram pa omeniti, da imamo v okviru kluba žal zelo malo možnosti, da bi krog mladine bistveno razširili sprito naših denarnih finančnih sredstev, pri čemer smo zelo omejeni. Menim, da je število mladincev, ki se trenutno aktivno ukvarjajo z nogometom zadostna in ustrezna osnova za kontinuirano rast nogometa. Kar pa zadeva pionirje imamo nekaj več težav. To so šoloobvezni otroci, ki imajo deljen šolski pouk tako, da ne morejo skupaj trehirati. Kljub temu so v obveznem gorenjskem tekmovanju zasedli solidno tretje mesto. Treninge obiskuje približno 16 pionirjev, vendar bi do pričetka nove sezone želeli to število povečati, vsaj na 20, ker v teh mladih fantih praktično vidimo našo perspektivo.

Kaj kot dolgoletni športni delavec mislite o ustanavljanju telesno vzgojnih interesnih skupnosti, o reševanju finansiranja klubov s patronati in kako gledate na bodočnost jeseniškega nogometa v teh pogojih?

»Mnenja sem, da bi morali z ustanavljanjem TVS čim bolj pohiteti. To pa zaradi tega, ker bodo naloge temeljnih telesnovzgojnih skupnosti veliko širše kot je le zagotovitev potrebnih finančnih sredstev in nekih pokroviteljev. Bodoča TVS bo morala najprej proučiti življenjske razmere naše mladine na Jesenicah, delovne pogoje mladih, razmišljati o čim boljši in čim uspešnejši vzgoji mladih na področju telesne kulture in o vzgoji amaterskih, ali pa morda celo profesionalnih vaditeljev in voditeljev mladine. Seveda pa bo potrebno posvetiti precejšnjo skrb tudi finančnim sredstvom, predvsem višini sredstev in pravični razdelitvi teh sredstev po posamez-

Balinanje

V sredo, 4. julija je krajevni odbor ZB NOV Plavž organiziral v počastitev dneva borca balinarski turnir, ki se ga je udeležilo devet ekip in sicer: pet ekip ZB-NOV, tri ekipe SZDL in ena ekipa ZMS.

Po zagriženih borbah je zmagala ekipa ZM v postavi Uran, Dominšek, Štefelin in Zagar, sledi ekipa SZDL Plavž I (C. in S. Krivc, Bazo in Capuh), tretja je ekipa

SZDL Plavž II (Novosel, Kos Meliker in Pazlar) itd.

Turnir, ki ga je spremljalo precej gledalcev je zelo uspel in postaja že tradicionalen. Tehnično je turnir izvedel balinarski klub Jesenice.

V nedeljo, 8. julija prireja na balinišču v Bazi SGP Gradis Jesenice mednarodni balinarski turnir na katerem bodo nastopile štiri ekipe iz Italije in štiri z Jesenic.

Razpis

POHODA SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA TRIGLAV ZA LETO 1973

Organizator:

Komisija za šport in rekreacijo

Izvajalec:

Planinska društva občine Jesenice

Vodja pohoda:

Janez KRUSIČ

Datum pohoda:

SOBOTA, DNE 14. IN NEDELJA, DNE 15. JULIJA 1973.

Udeleženci:

Železarji ZP Slovenske železarnice, ki bodo razdeljeni v skupine po 12 oseb in jih bodo vodili izkušeni gorski vodniki, alpinisti in člani GRS.

UDELEŽENCI SE POHODA UDELEŽIJO NA LASTNO ODGOVORNOST!

Smer pristopov in program:

RAVNE IN ŠTORE

Skupina iz Raven in Štor prispe z avtobusi ob 7.30 na Bled (avtobusna postaja na klancu), kjer prejme glavnega vodnika. Pot nato preko Gorij nadaljuje na Pokljuko do Rudnega polja, kjer pričnejo s pohodom v smeri: Jezerca, okrog Točca do Vodnikovega doma in nato do Planike, kjer skupina prenoči. Naslednji dan bo ob 7.00 uri odhod iz Planike proti vrhu Triglava.

Zaradi prezasedenosti domov (Kredarica) naj bi po 15 bolj šibih planincev iz železarnice Ravne, Jesenice in Štor prenočilo v Vodnikovi koči.

JESENICE — I. skupina — 40 udeležencev

Odhod te skupine bo 14. julija 1973. ob 7. uri z avtobusom izpred Čufarja na Jesenicah. Avtobus bo ustavljal na vseh medkrajevnih postajah od Jesenic do Gorij pri Bledu. Avtobus bo peljal do Rudnega polja na Pokljuki, kjer se prične pohod v smeri: Jezerca, okrog Točca do vodnikovega doma in nato do Planike, kjer bo ta skupina prenočila. Naslednji dan ob 7. uri odhod iz Planike proti vrhu Triglava.

JESENICE — II. skupina — 150 udeležencev

Odhod te skupine bo 14. julija 1973. ob 7. uri z avtobusi s parkirnega prostora pred železarno. Avtobusi bodo ustavljali na vseh medkrajevnih postajah od Jesenic do Mojstrane. Avtobusi nato peljejo iz Mojstrane preko Tnala v Kot do Lengarjevega rovtja, kjer se prične pohod v smeri: Staničevega doma do triglavskega doma na Kredarici, kjer bo prenočišče. Naslednji dan ob 6. uri odhod iz doma proti vrhu Triglava.

Sestop:

Sestop za vse skupine bo v Krmo — Kovinarska koča, kjer bo za vse udeležence pohoda organiziran piknik in brezplačno okrepčilo. Na pikniku bo sodeloval tudi pihalni orkester Jeseniških železarjev.

Prijave:

Prijave za pohod zbira referenti za rekreacijo ZP SZ, ki morajo nato pismene prijave poslati na sindikat Železarnice do srede, 11. julija 1973.

Oprema:

Udeleženci naj bodo opremljeni s primerno uhojenimi gorskimi čevlji s profiliranimi gumi podplati, gorsko obleko, vetrovko in pokrivalom. S seboj naj imajo rezervno srajco in nogavice, kremno in sončna očala.

Prehrana:

Udeleženci naj s seboj vzamejo suho, kalorično hrano za poldrug dan ter pijače kot: kava, čaj, sadni sokovi — ne alkohola. Planinske postojanke so delno preskrbljene s pijačo in jedili, kar upoštevajte tako, da v nahrbtniku ne bi nosili pretiranih zalog.

Opombe:

Pohod bo v primeru zelo slabega vremena odpovedan dan pred odhodom. Prenočišče in prehrano plača vsak sam.

nih klubih v naši občini z namenom, da bi se šport res načrtno razvijal. Kar se tiče patronatov, ali pokroviteljev menim, da je ta ideja zelo dobra, ker bi ravno pokrovitelji lahko najlažje odstranili težave, ki nastajajo pri športnem udejstvovanju. V končni fazi pa bi ti pokrovitelji tudi najlažje presodili upravičenost trošenja sredstev, ki v današnjih razmerah in prilikah niso ravno majhna, čeprav posamezni klubi tekmujejo na področju Gorenjske. Nujno je, da vsi športni delavci pripomorejo k temu, da bi se TVS za našo občino čim preje formirala. Računati moramo, da bomo predvsem v prvi fazi naleteli na veliko težav in da bomo morali vložiti veliko sistematičnega in trdega de-

la, da bomo rešili nekatera temeljna vprašanja. Ob vsem tem pa bo že sprejemanje programa ob razmerah kakršne so trenutno v športu, izzvalo veliko polemik in težav.

Kar pa zadeva bodočnost nogometa menim, da bi po nekaj letih trdega in sistematičnega dela, bilo mesto jeseniškemu nogometu v republiški ligi. Klub bi si moral postaviti za cilj, da zbere v svoje vrste čim več vajenske mladine in ji seveda tudi zagotovi pogoje za udejstvovanje. Možnosti za razvoj nogometa na Jesenicah so zelo velike, ker je priliv nogometašev predvsem iz vrst mladih delavcev zadovoljiv, predvsem mladih delavcev iz krajev, kjer je ta šport zelo razvit in priljubljen.

K O Š A R K A

»Prenizki« za Novomeščane

Košarkarji Jesenic so tudi v enajstem poizkusu doživeli poraz in to na domačem igrišču, v srečanju proti moštvu Novoteksa iz Novega mesta z rezultatom 63:90 (31:42). To je bila tekma prvega kola jesenskega dela republiškega prvenstva, po njej pa bodo slovenski košarkarji imeli počitek, ki bo trajal do zadnje sobote v mesecu avgustu, ko bodo naši nadaljevali tekmovanje v Ilirski Bistrici proti ekipi Lesonita. Do takrat pa ostaja na upravi košarkarskega kluba, da prouči situacijo v katero je zapadla jeseniška moška košarka in stori vse potrebno, da se nekatere osnovne napake čim prej pravijo.

Srečanje proti moštvu Novoteksa se je začelo z obojestranskimi napadi, v katerih ni bilo izrazito boljšega nasprotnika, čeprav so gostje vodili za nekaj točk razlike. Naši v prvem delu niso igrali podrejene vloge, čeprav so nastopili brez dveh najvišjih igralcev — centrov in so bili pod obehma košema »prenizki« za nasprotnike iz Novega mesta. Tako oslavljeni so se uspešno upirali dokler so imeli dovolj moči, ko pa so jim moči pošle, so precej višji gostje prišli do polne veljave in prvi polčas zaključili z enajstimi koši prednosti.

Nadaljevanje srečanja je pokazalo, da naši znajo igrati dokaj uspešno, dokler njihove fizične zmogljivosti ni dovoljujejo. Tako so prednost Novomeščanov zmanjšali že po petih minutah le na tri točke, toda bilo je očitno, da takega tempa ne bodo mogli dolgo zdržati, zla-

sti, ker so visoki gostje bili veliko bolj uspešni pri lovljenju odbitih žog pod obehma košema. Maksimalni napori naših in kasnejša utrujenost, sta kaj kmalu naredila svoje. Brez ustreznih menjav, brez visokih igralcev, se je jeseniška košarkarska ladja začela hitro potapljati. Gostje so to kmalu opazili in so začeli vse bolj forsirati igro prek svojih centrov, ki so bili neresljivi

uganka za obrambo Jeseničanov. Rezultat se je tako iz minute v minuto večal in je bil visok poraz naših neizbežen.

Neupravičen izostanek dveh igralcev — Lozarja in Bizjaka, ter enajst zaporednih porazov v letošnjem republiškem prvenstvu narekujejo takojšen sestanek naših košarkarskih delavcev, na širši osnovi, kjer naj bi se temeljito pogovorili o nadaljnji poti jeseniške moške košarke.

Koše proti Novoteksu so za naše dosegli: Piriš 16, Vauhnik 23, Vujačić 10, Šmid 4 in Dragojević 10.

D.

R O K O M E T

Jesenice : Šešir 20:28

V sredo 27. junija so se jeseniški igralci na domačem igrišču za osnovno Šolo v Gorenjskem polfinalu rokometnih tekem za pokal SFRJ pomerili z ekipo Šeširja iz Škofje Loke.

Jeseniški igralci so nas v začetku tekme s svojo igro presenetili, vsi smo pričakovali popolno premoč gostov iz Škofje Loke, ki igrajo v prvi ljubljanski conski ligi. Naši igralci so celo vodili za dva gola vse do rezultata 6:4, potem pa kot da so obstali. Gostje so v hitrih protinapadih prihajali kar po štirje sami pred našega vratarja Sporarja, ki pa je bil v takih primerih skoraj vedno nemočen. Igralci Šeširja so zaporedoma dosegli kar deset zadetkov, medtem ko naši nobenega. Zato tudi ni čudno, da je bil rezultat ob koncu prvega polčasa kar 9:18 v korist gostov.

V drugem delu igre so domačini zaigrali bolj zrelo in niso dovoljevali gostom hitrih protinapadov. Ekipi sta igrali dokaj enakovredno in izmenoma dosegali zadetke. To se je ponavljalo ves drugi polčas. Naši so poskušali, da bi vodstvo gostov znižali, vendar jim to ni uspelo. Polfinalna tekma za pokal SFRJ med Jesenicami in Šeširjem se je tako končala s pričakovanim rezultatom 20:28 v korist igralcev Škofje Loke. Tekmo sta dokaj uspešno vodila sodnika Bošar in Krampelj iz Kranja.

Pri naših lahko pohvalimo vse igralce. Tekmo bi lahko domačini končali s povolnejšim rezultatom, če bi igrali bolj kolektivno in se ne bi kregali med seboj. V ekipi nista nastopila Rebolj in Krmelj, ki je še vedno na orožnih vajah.

S tem porazom so naši izpadli iz nadaljnjega tekmovanja za pokal SFRJ, ekipa Šeširja pa se bo ta teden borila za prvo mesto z ekipo Pred dvora.

Za Jesenice so nastopili: Sporar, Brejc 2, Pogačnik 1, Prešern 6, Rozman, Lazorko, Geršak 4, in Pavlič 7.

RoZa

O D B O J K A

Turnir na Rodinah

V počastitev krajevnega praznika Žirovnica je bil v soboto 30. junija popoldan odigran odbojarski turnir na katerem so nastopila tri moštva od povabljenih štirih in to: Partizan Blejska Dobrava, taborniki Žirovnica in Partizan Žirovnica. Izvedba turnirja je bila v organizaciji domačega Partizana.

REZULTATI: Dobrava : taborniki 0:2, Žirovnica : taborniki 2:1, Žirovnica : Dobrava 2:0.

Partizan Žirovnica s težavo premagal žilave tabornike in tako osvojil prvo mesto in prehodni pokal, katerega so preteklo leto osvojili taborniki iz Žirovnice, drugo mesto so dobili taborniki, tretje pa Partizan iz Dobrave.

K. M.

Za Žarkom, Bredo in Janjo še Marjan

Preteklo nedeljo 1. julija ko so ugašale zadnje zvezde se je rodil čudovit sončen poletni dan. Se predno je sonce utegnilo poljubiti najvišja čela skalnih vršcev nad Krnico, so že v Rdeči zajedi odmevali udarci plezalnih kladiv. Začel se je velik in tih boj mišic in pogledov s temnimi, žugajočimi previsi nad prepadom.

Dva Marjana z Bohinjske Bele sta sproščeno krotila in premagovala kamenine, počli, plati in zajede. Pesmi klinov in kladiv se je pridružilo praznično potrkavanje radostnega razpoloženja in zavesti, da sta sposobna uspevati in zmagovati tam in tisto kar je resnično težko in nevarno.

Marjan Manfreda (23) junak iz sten in ozebnikov Makaluja, krotilec najtežjih in nevarnih letnih in zimskih sten, grebeno in vrhov doma, v Dolomitih, centralnih Alpah in Kavkazu, je imel v navezi Marjana Zorča (23) člana jeseniškega AO.

Praznična in radostna je bila njuna pot višje, vedno višje k dosegu samega sonca, ki je razlivalo sončno luč po vseh gorah od Triglava, do Skrlatne, Razorane in Prisojne gore.

Mišice so bile napete kot tetiva, krušljivim strehastim previsom so sledile počli in zajede, ki so se čredile izver, vertikale, toda Marjana to pot, kot mnogokrat prej, nista videla pod seboj zevajoče in grozeče globine. Marjana ne bi bila to kar sta, če ne bi zmagala in ukotila Rdeče zajede v Rakovi špiči, ki je ocenjena z najvišjo težavnostno stopnjo. Hitela sta k težko priborjeni zmagi in novemu uspehu, ki jih uvršča v vrh našega novega vala plezalnega športa in vrhunskega alpinizma. Hitela sta preko Rogljice, Rdeče škrovin in Križne stene. Marjanu Zorču se je mudilo k mamji Vidi, oba sta se hoteli veseliti lepšega in srečnega dne na Slernu med svojimi prijatelji in znanci, ki so slavili velik in visok delovni in življenjski jubilej planinstva.

Toda usoda in gore so mlademu Marjanu na nevarnem mestu sredi Križke stene nad Krnico nastavile past; past katerih je v gorah veliko in kakršnih sta oba Marjana že nič kolikokrat uspešno in brezskrbno prekorčila.

Usoda je hotela tako, da se je Marjanu Zorču izteklo življenje. Sredi mladostnega poleta se je strlo krilo orliču, ki je krožil v velikih, silnih lokih v višave. Sel je po poti, ki so jo morali prehoditi že mnogi veliki in iskreni ljubitelji večno lepih in mogočnih gora.

Njemu izrekajo pripravniki in člani AO Jesenice in številni njegovi dobri in iskreni prijatelji, tovariši in znanci iskreno zahvalo za njegov prispevek k razvoju vrhunskega alpinizma in njegovo ljubezen do gora, materi Vidi in ostalim svojcem pa naše globoko in iskreno sožalje.

Alpinistični odsek PD Jesenice

Strelci prvi v Postojni

V počastitev občinskega praznika je bilo 30. junija v Postojni strelsko tekmovanje. Ta tradicionalna prireditev za veliki prehodni pokal Sob Postojna, je bila letos že dvajseta po vrsti. Tekmuje se v disciplini serijska MK puška 3 x 10 strelcev v treh položajih.

Občinska ekipa Jesenic je imela na tem tekmovanju dober največji uspeh. Prvi prehodni pokal so že osvojili v trajno last, novi pokal pa so osvojili že dvakrat zaporedoma.

Tudi letos so se naši strelci dobro odrezali. Osvojili so prvo mesto in tako že tretjič zapored prejeli prehodni pokal. Borba za prvo mesto je bila letos posebno huda, saj se je za prvo mesto potegovalo deset ekip iz različnih slovenskih mest. Naši strelci so zmagali pred moštvom Kamnika z minimalno razliko 18 krogov. Obenem pa so z 952 krogi izenačili svoj rekord strelšča za ekipe.

REZULTATI: MK puška serijske izdelave 3 x 10:

Ekipno: 1. Jesenice 952 kro-

gov (Edi Dobravec — SD M. Verdnik — 231 krogov, Vera Otrin — SD Triglav Javornik — 239 krogov, Janez Otrin — SD Triglav Javornik 241 krogov, Pavel Jezeršek — SD Triglav — Javornik 241 krogov), 2. SD Stol — Kamnik — 934 krogov, 3. SD Škofja Loka — 920 krogov itd.

Med posamezniki je bil najboljši Peter Bertoncelj iz Kamnika z 253 krogi, vsi naši strelci pa so se uvrstili med prvo deseterico.

Našim strelcem je treba izreči posebno priznanje tudi zato, ker so za to tekmovanje kot tudi za številna druga, ki so bila na delovne sobote, izkoristili svoje dopuste, prav tako pa so zaradi neaktivnosti društvenih vodstev tudi za udeležbo na samih tekmovanjih največkrat prepuščeni svoji iniciativi. Mislim, da so razmere v strelskem športu v naši občini zelo neurejene. Tako stanje gotovo ne doprinaša k razvoju strelskega športa pri nas, kar gotovo ni v skladu z navedeno družbo za jačanje obrambne sposobnosti in s koncepcijo SLO.

Šah

Turnir ob dnevu borca

V počastitev dneva borca je bil v soboto 30. junija odigran šahovski troboj med železarno Jesenice, šahovsko sekcijo DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela ter ekipo JLA iz Radovljice.

Sodelovalo je 36 igralcev. Zmagala je ekipa železarne Jesenice z 11,5 točkami, druga je bila ekipa DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela z 10,5 točkami, ekipa JLA je kot tretja osvojila 8 točk.

Troboj je bil odigran v Završnici. Lepo vreme je pripomoglo k uspelemu srečanju, tudi precej gledalcev je z zanimanjem sledilo igri. Srečanje je organizirala šahovska sekcija DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela.

Šahisti se zahvaljujemo konferenci ZMS železarne Jesenice, ki je nad srečanjem prevzela pokroviteljstvo.